

2025.
november
25. — 15

9

MESE, MOZI, MÁRAI

Fazekas Csilla, Budavár alpolgármestere

ÚJ SZOCIÁLIS RENDELET

Bővül a jogosultak
köre és a pénzkeret

7

VISSZAHÍV AZ ISKOLAPAD

Dobogós helyre
került a Toldy

17

MIKÉNT LÁTJUK MÁRAIT?

Képzőművészek
vallanak az íróról

32

Gyermekes családok karácsonya

AZ ISZKIRI ZENEKAR ÜNNEPI GYERMEKKONCERTJE

Az ünnepi készülődés jegyében nagy szeretettel és kis uzsonnával várjuk az I. kerületi családokat egy vidám Iszkiri-koncertre.

IDŐPONT: 2025. DECEMBER 19., 17.00

HELYSZÍN: MÁRAI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI HÁZ

A férőhelyek száma korlátozott, ezért a részvétel regisztrációhoz kötött.

SZEMÉLYES REGISZTRÁCIÓ

Helyszín: Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ
(1012 Budapest, Attila út 89.)

November 25 - december 5. között

H-Cs: 9.00-17.00

P: 9.00-12.00

ONLINE REGISZTRÁCIÓ

- ❖ Töltse le és töltse ki a jelentkezési lapot: budavarszk.hu
- ❖ Küldje el az alábbi e-mail címre: budavarszk@budavarszk.hu

AJÁNDÉKUTALVÁNY

A jogosult családok a koncert helyszínén, vagy december 19-23. között 9-től 15 óráig a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központban vehetik át az ajándékutalványokat.

AZ UTALVÁNYRA JOGOSULTAK KÖRE

- ❖ a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők;
- ❖ a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők;
- ❖ azok az egyszülős családok, melyekben az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a 228 000 Ft-ot.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Téli napjaink

Nemcsak hűvösek, egyenesen csípősek a reggelek. Előkerültek a nagykabátok, keresgéljük a jól eltett tavalyi sálát, sapkát. És azon vesszük észre magunkat, hogy nyakunkon a karácsony. Mindig ilyen gyorsan telt az idő? Szent elhatározással fogadom, hogy idén nem fogom az utolsó napra hagyni a karácsonyi bevásárlást, bár a boltok hangszórójából már novemberben ordító örökzöldet, a „Last Christmas”-t így se tudom majd elkerülni.

Az viszont biztos, hogy a november 28-án kezdődő budavári adventi vásár a Szentháromság téren gyökeresen más hangulatot fog árasztani, mint a bevásárlóközpontok nyüzsgése. Igazi adventi hangulatot tudnak kölcsönözni az önkormányzat karácsonyváros programjai, a vasárnaponkénti városházi koncertek, ahol utolsó alkalommal Bogányi Gergely zongoraművész fog fellépni. És míg a Várkert Bazárban az idősebb generációt várjuk Soltész Rezső karácsonyi koncertjére, addig a gyerekeket a Márai Sándor Művelődési Házba hívjuk zenés ünneplésre az Iszkiri együttesel.

Sok mindent kíván az ember év vége felé közeledve, a gyerekek havat, a felnőttek kis pihenést. Remélem, mindkettőben része lesz mindenkinek. Jó olvasást kívánok!

Kuthi Áron
főszerkesztő

4 DÍSZPOLGÁROK

Kitüntetés Budapest születésnapján

5 ADÓTERV 2026

Kerületieknek kedvező változások

13 MESEHŐSÖK

Budaváron kalandozik Marci és Galagonya

14 MINKET ÓVNAK

Húsz éve segít a polgárőrség

21 OROSZ KAPCSOLAT

Habarovszkban is tudnak Budavárról

22 KRÚDY, A PÉLDAKÉP

Márai a kocsmák mélyén hallgatta a nagy mesélőt

24 A VILLA TITKA

Romhalmaz vált a rezidenciából

28 LUPIN

A kopó egy húron pendül a gazdájával

30 GRAFFITI

Harc a nem kívánt falfirkák ellen

32 MÁRAI A MÁBAN

Műalkotásokkal emlékezünk az íróra

36 SÖRDÖGÖK

Mise előtt és után is rúgták a bőrt

39 SZOMORÚ VÉG

Karácsonyig van még Bubi Budapesten

Következő lapszámunk december 16-án jelenik meg.

beköszönő

tartalom

Budapest új díszpolgárai

Kerületünk két alkotója kapott díszpolgári címet a Fővárostól november 18-án: Sebestyén Márta Kossuth-díjas népdalénekes és Saly Noémi Podmaniczky-díjas várostörténeti író, Budapest-történész vehette át az elismerést a hagyományosan Budapest „születésnapján” évente megrendezett fővárosi ünnepségen.

Tősgyökeres kerületiként Saly Noémi kiemelt figyelemmel kutatja a Várnegyed fejlődését, társadalmi életét. Könyvet írt többek között a Virág Benedek Házzal. A budapesti kávéházak nagy ismerőjeként a krisztinavárosi egykori Philadelphia kávéház története korai írásai között szerepel. Micsoda népek... címmel a Döbrentei utca 8. lakóház 1895-től 1947-ig tartó történetét dolgozta fel. Legújabb kötete a Se nem Buda, se nem Pest, de nem kevés évés című kultúr- és gasztrotörténeti könyv.

A magyar népdalok mellett más európai népek énekei is szerepelnek a nemzetközileg elismert Sebestyén Márta előadói palettáján, kiemelt figyelemmel a balkáni (szerb-horvát, bolgár, görög) népdalkincsre. Megannyi díja mellett Budapestért díjban részesült, valamint az I. kerület díszpolgári címét is kiérdemelte. Budapest új díszpolgárait, kerületünk lakóit Böröcz László polgármester is köszöntötte a Facebook oldalán.

-ambrus

A növények is felkészültek a közelgő télre

A parkok rendbetételével készíti fel a téltre a köztéri növényzetet a kerület városüzemeltetési társasága – mondta el a Várnegyednek Dobó István divízióvezető. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a lehullott őszi lombot egyfelől összegyűjtik, hogy ne rohadjon el alatta a gyeper, másrészt a begyűjtött lombot a bokrok alá szórják, hogy a sünök, giliszták és egyéb élőlények számára ezzel segítsék a tél átvészelését. Az ápolási munka – metszés, gallyazás, fűnyírás – novemberre véget ért, ilyenkor már az öntözőrendszerek leállításával és víztelenítésével foglalkoznak a szakemberek. Az ágyásokba már beültették az árvácskákat, és a tulipánhagymák nagy részét is földbe

tették (képünkön közösségi ültetés látható a Bécsi kapu térenél). Ahhoz, hogy tavasszal biztosan kihajtsanak, tápanyagot és komposztot kevertek a földjükbe és a gyommentesítést is elvégezték. A kerületben nincsenek olyan köztéri növények, amelyeket be kellene csomagolni, a dézsások is képesek áttelelni.

Az őszi pótlólagos faültetések időszaka, kitermelik a tápanyagban szegény földet, kiemelik az elszáradt fákat, elkészítik az ültetőgödöröt és feltöltik termőfölddel. A fiatal juhar-, platán-, hárs-, berkenye- és szilfák, a japán díszcsereesznyék az alsóterkeresi faiskolából érkeznek. Kerület-szerte nagyságrendileg két tucat fát ültetnek el.

A. B.

Fotó: Vadnai Szabolcs

Polgármesteri fogadóórák. Rendszeressé váltak a hétfői polgármesteri fogadóórák. Előzetes bejelentkezés után a budaváriakat irodájában fogadja Böröcz László polgármester. Egy fogadóóra alkalmával többen is felkereshetik problémáikkal, javaslataikkal a kerület vezetőjét.

„A közvetlen párbeszéd mindig értékes, hiszen így látjuk legjobban, mi foglalkoztatja a budavári közösséget, és hol tudunk gyorsan segíteni” – mondta el a rendszeres fogadóóráról a polgármester.

-várnegyed

Adóváltozások jönnek január 1-jétől

Élettel teli Budavárt: adómentesség az itt élőknek

Budavár Önkormányzata a helyi adózási szabályok felülvizsgálata nyomán 2026. január 1-jétől új adószabályokat léptet hatályba, melyek egyrészt egyszerűbbek és átláthatóbbak lesznek, másrészt a kedvezményeket a jövőben csak a ténylegesen a kerületben élő lakók vehetik majd igénybe.

Atervek szerint 2026-tól kizárólag azok a magánszemélyek lesznek jogosultak kedvezményekre vagy mentességekre, akik a lakcímnnyilvántartás szerint a kerületi otthonukban életvitelszerűen élnek.

Annak érdekében, hogy újra élettel teljen meg a kerület, a most még üresen álló, jellemzően befektetési céllal tartott lakások tulajdonosait ingatlanjaik kiadása felé terelik azaz, hogy megszüntetik a hosszú távú lakásbérbeadás utáni adófizetést, ha a bérlet be is jelentik. Az üresen tartott lakások után viszont építményadót kell fizetni, ami évi 2000 forint lesz négyzetméterenként.

Adómentes minden olyan lakás, amelyben I. kerületi lakcímmel rendelkező magánszemély életvitelszerűen él és bejelentett lakcímmel rendelkezik. Ezt igazolni nem kell, mert az önkormányzat hivatalból ellenőrzi.

Nem kell építményadót fizetni, ha a lakott ingatlanba civil szervezet székhelye is be van jelentve, azonban továbbra is adóköteles, ha céges székhely is. (Bizonyos esetekben ezen lakásokra 75 százalékos kedvezmény vehető igénybe.)

Új szabályok a garázsokra
Két új adósáv jelenik meg a magánszemélyek által használt garázsok esetében:

- 90 százalékos kedvezmény, ha a tulajdonos abban az évben nem veszi igénybe az első autóra járó kedvezményes parkolási hozzájárulást;

Fotó: Tóth Tibor

- 60 százalékos kedvezmény, ha a második autóra nem él a kedvezményes parkolással.

- 500 m² felett 2800 Ft/m²
- 2000 Ft/m² minden olyan lakásra, amiben a tulajdonos nem lakik és nem használ üzleti célra.

Változik a telekadó is

A vállalkozónak nem minősülő magánszemélyek tulajdonában álló beépített telek teljes területével adómentes, amennyiben lakóház áll rajta. Minden más esetben a telekadó mértéke január 1-jétől 556 Ft/m² lesz, figyelembe véve a Magyar Államkincstár által közzétett adómaximumok változását:

- az építményadó felső határa 3059 Ft/m²,
- a telekadóé 556 Ft/m² lesz.

Budavár ezekhez igazítja a szabályozást, de az építményadónál továbbra is több sávot alkalmaz. Míg a nagyobb alapterületű ingatlanok magasabb kategóriába kerülnek, a 300 m² alatti épületek esetében marad a mérsékelt adókulcs, mivel ezek adják a kerületi ingatlanállomány 90 százalékát.

- Az új építményadó-sávok 2026-tól:
- 300 m²-ig 2100 Ft/m²
 - 300–500 m² között 2500 Ft/m²

Változik a kedvezmények köre a vállalkozóknál

A jogszabályok értelmében a vállalkozók üzleti célra használt épületei, épületrészei és telkei továbbra sem kaphatnak kedvezményt vagy mentességet. A képviselő-testület által elfogadott rendelet külön kiemeli, hogy minden vállalkozói célú ingatlan teljes adóteher alá esik.

Az önkormányzatnak legkésőbb 2025. december 1-jéig kell kihirdetnie a módosított rendeletet ahhoz, hogy 2026. január 1-jén életbe lépessen. A változások éves szinten mintegy 202 millió forint többlet-adóbevételt hozhatnak a kerületnek.

Az új adózási koncepció a kerület pénzügyi fenntarthatóságát és a helyben élők érdekeinek védelmét célozza, miközben egyszerűbb és ellenőrizhetőbb rendszert alakít ki 2026-tól.

Ambrus Balázs

Nőnek a szociális támogatások

Bővül a támogatottak köre

Új szociális támogatások, vizsgálóbizottság, adóváltozások – mozgalmas testületi ülésen van túl a Budavári Önkormányzat. A képviselők több, a kerület jövőjét és a lakosok mindennapjait is érintő döntést hoztak: elfogadták a megújult szociális rendeletet, támogatták a kerületi iskolákat, forrást biztosítottak a kerület biztonságáért dolgozók elismerésére, és vizsgálóbizottságot állítottak fel a Halászbástya étterem ügyében. Napirendre került az idősök fürdőhasználati kedvezménye és egy új adórendelet is, amely az élhetőbb Budavár kialakítását szolgálja.

Nánásiné Abonyi Gyöngyi bevezette a karácsonyi húzás rendszerét | Fotók: Vadnai Szabolcs

Az önkormányzat képviselő-testülete november 20-ai rendkívüli testületi ülésén bemutatta új rendeletét a szociálisan rászorulóknak támogatásáról. A települési támogatásokat egységesítő, 2026. január 1-jétől életbe lépő jogszabálycsomagban egyrészt új elemek találhatók, másrészt a jogosultak köre is bővült. A testület újrászabályozta az ingatlanok adóztatásának rendszerét is.

Teljesen új települési támogatásokról szóló rendeletet hozott a Budavári Önkormányzat képviselő-testülete. Annak érdekében, hogy minél szélesebb körben igénybe tudják venni a támogatásokat a kerületben élők, megemelték a jogosultságot megalapozó jövedelemhatárokat. Az új

rendeletben a havi gyógyszer-támogatás összegét 8 000 forintra emelték, az egyszülős családokat pedig évente 30 000 forinttal támogathatja az önkormányzat. Új támogatásként bevezetésre kerül az első osztályosoknak szánt tanszercsomag, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelők évente akár három alkalommal, alkalmanként 30 ezer forintos támogatást is kaphatnak, míg azok, akik beteg családtagjukat otthon gondozzák, évente egy alkalommal 50 ezer forint támogatást igényelhetnek. Bővült az ünnepi támogatásra jogosultak köre is, és a határidők is módosultak annak érdekében, hogy a segítség időben megérkezhesen a támogatottakhoz. Az önkormányzat jövőre köszönti az új beköltözőket, a

nagykorúvá vált fiatalokat és a jubileumi életkort betöltő időseket is.

Az ülésen döntés született a 2026. január 1-vel életbe lépő új helyi adó-jogszabályokról (ld. külön cikkünket az 5. oldalon).

Távozik a Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatának vezetője, Mechler András. Az új főigazgató kinevezésig a feladatait az orvosigazgató látja el. A testület új vezetői pályázat kiírásáról döntött, melynek beadási határideje: 2025. november 30.

December 1-vel távozik a kerület kulturális, sportéletét szervező Budavári Községi Nonprofit Kft. vezetője, Ivády Nóra. Utódjául a testület Kardos István I. kerületben élő kulturális menedzsert nevezte ki.

Ambros Balázs

Tanuljon ön is nyelveket a Budavári Önkormányzat támogatásával!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

◆ **Nyelvtanulási támogatás:** nyelvtanfolyam díjának összege, de legfeljebb 80 000 Ft

◆ **Nyelvvizsga támogatás:** nyelvvizsgadíj összege, de legfeljebb 30 000 Ft

TOVÁBBI TÁMOGATÁSI FORMÁK:

◆ **Gépjárművezetői engedély megszerzésének támogatása** az elméleti, a gyakorlati oktatás díjának és a vizsgadíjnak az összege, de legfeljebb 130 000 Ft

◆ **Gyógyászati segédeszközök beszerzésének támogatása** megvásárolt gyógyászati segédeszköz(ök) vételárának 50 százaléka, de legfeljebb 80 000 Ft

◆ **Fogszabályozási támogatás** fogszabályozó készülék vételárának megfelelő összeg, de legfeljebb 80 000 Ft

◆ **Fogpótlási támogatás** fogpótlás, a fogpótlás technikai költségeinek megfelelő összeg, de legfeljebb 150 000 Ft

Pályázati határidő: 2026. június 30.

A pályázat keretösszege 60 millió forint.

A pályázatok beérkezési sorrendben, folyamatosan kerülnek elbírálásra a keret kimerüléséig.

Iskolai pályázatokról is döntöttek

A kerületi oktatás színvonalának további emelése érdekében tavasszal pályázatot hirdetett az önkormányzat az iskolai alapítványok számára. A pályázat sikerét mutatja, hogy az önkormányzathoz tíz kerületi oktatási intézmény nyújtott be pályázatot céljaik elérése érdekében. A megvalósítani kívánt tervek közt szerepel kompetenciafejlesztés, eszközbeszerzés, sajátos nevelési igényű diákok fejlesztése és iskolán kívüli programok finanszírozása is. A képviselő-testület tíz iskolai alapítvány számára összesen 16,1 millió forint értékben ítelt meg támogatást november 20-i ülésén. Az elnyerhető legmagasabb összeg 2 millió forint volt. A pályázati támogatást 2026. augusztus 31-ig kell felhasználniuk az intézményeknek.

K.Á.

Jövőre is kedvezményes a szépkorúak fürdőhasználat

A Szent Gellért Gyógyfürdőt felújítása miatt 2028-ig lezárták, így megnövekedett a Szent Lukács Gyógyfürdő és Uszoda leterheltsége. Ez hatással van a budavári lakosoknak nyújtott kedvezményes belépés rendszerére is. Ennek ellenére, az önkormányzat támogatásának köszönhetően az I. kerületi nyugdíjasok jövőre is kedvezményes áron, 3600 forint helyett 1200 forintért kaphatják a belépőt, de a korábbiaktól eltérően szerdánként csak 7 és 12 óra közötti időszakban tudják fogadni őket a fürdőben ezekkel a feltételekkel. A kedvezményre jogosultak a fürdő normál belépőjegygyel igénybe vehető összes szolgáltatását használhatják, úgy mint a kültéri és beltéri medencék, szaunák és termál részleg.

A.B.

A Lukács-fürdő szabadtéri úszómedencéje | Forrás: Wikipedia

Fotó: Vadnai Szabolcs

Elismerés. Megbecsüljük a kerület biztonságáért dolgozókat – jelentette ki Böröcz László polgármester hozzatéve, a rendőrök, tűzoltók és polgárőrök év végi jutalma is emelhető abból a több mint 11 millió forintos támogatásból, amelyet a Budapest I. Kerületi Közbiztonsági Közalapítvány működésére biztosítanak – elismerve ezzel a munkájukat, valamint Budavár közbiztonságának megőrzéséért és erősítéséért tett erőfeszítéseiket. A képviselők a pénzügyi szegről a legutóbbi testületi ülésen hoztak döntést. (Képünkön a tavalyi jutalomátadó ünnepség.) -vn

Gyomirtás máshogy. A Budavári Önkormányzat frissen beszerzett akkumulátoros gyomkefe-géppel is hozzájárul a rendezettebb közterületekhez. Ez a modern eszköz csendesesen, károsanyag-kibocsátás nélkül tisztítja a járdákat és a járdaszigeteket, így a környezetet és a lakókat is megkíméli a zajtól. VN

Vizsgálják a több százmilliós kintlevőséget

A Magyar Halászbástya Étteremüzemeltető Kft. közel 400 millió forint tartozást halmozott fel. Korábban megírtuk, hogy a koronavírus-járvány idején az éttermét a Halászbástyán üzemeltető cég – mint az összes vendéglátóhely – bérleti díj fizetési mentességet kapott 2021. június 30-ig, ám ezt követően a V. Naszályi Márta által vezetett önkormányzat egyáltalán nem küldött számára számlát a bérleti díjról, míg minden más vendéglátó esetében a számlázás újraindult.

Hosszú hónapokig tartó egyeztetés után októberben sikerült a testületnek elfogadnia azt a megállapodást, amelyben a Magyar Halászbástya Étteremüzemeltető Kft. vállalta, hogy két év alatt visszafizeti a fennálló tartozását. Böröcz László polgármester tájékoztatása alapján a szerződést mindkét fél aláírta és az első 100 millió forintos részletet a cég befizette.

Azonban pártpolitikai hovatarozástól függetlenül már az előző ülésen egyetértés alakult ki abban, hogy az elmaradt számlázás kivizsgálására a képviselő-testület hozzon létre egy vizsgálóbizottságot. A polgármester előterjesztésére a képviselő-testület döntött egy 4

fős (két jobboldali és két ellenzéki taggal rendelkező) eseti bizottság létrehozásáról. Az ideiglenes vizsgálóbizottságnak 2026. március 31-éig kell a jelentését elkészíteni, ezt követően tárgyalja majd az ügyet a képviselő-testület.

Váradiné Naszályi Márta volt polgármester most is megismételte, hogy ő semmit nem tudott az egész ügyről. Böröcz László megdöbbenését fejezte ki annak kapcsán, hogy közel négy éven át senkinek nem szűrt szemet a tény, hogy az önkormányzat legnagyobb bérlője nem fizetett egyetlen fillért sem.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy V. Naszályi Márta korábbi nyilatkozata ennek némileg ellentmond: „Erre az előterjesztésre készülve utánanéztem és utána érdeklődtem a helyzetnek: tudomásom szerint a számlázást a Vagyoni Iroda állította le jogi aggályok miatt, és ezzel párhuzamosan megkezdődött a szerződéssel kapcsolatban a rendezés előkészítése.” Erről nem találtak semmilyen hivatalos dokumentumot és 2024 októberében, a polgármesteri átadás-átvétel idején sem szerepelt a dokumentumokban – mondta el Böröcz László.

Várnegyed

FELHÍVÁS

A Budavári Önkormányzat nemzetiségi önkormányzatai közmeghallgatást tartanak az alábbi időpontokban:

Budavári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat: november 28., péntek, 9.00

Budavári Örmény Nemzetiségi Önkormányzat: december 4., csütörtök, 14.00

Budavári Szerb Nemzetiségi Önkormányzat: december 4., csütörtök, 17.30

Budavári Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat: december 10., szerda, 10.00

Helyszín: Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal testületi üléstermében (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1., fszt. 8.)

Információ: 06-1/458-3015

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Fotó: Vadnai Szabolcs

Mozi féláron a Horváth-kertnél

Fazekas Csilla alpolgármester az újragondolt hagyományokról, kutyákról, sportról

Fazekas Csilla a 2022-ben megnyert időközi választás óta dolgozik a képviselő-testületben, tavaly óta általános alpolgármesterként. A közgazdász végzettségű politikus meggyőződése, hogy a közösségépítés mindennél fontosabb. Ebbe a közös kulturális terek éppúgy beletartoznak, mint a sportolási lehetőségek, a közös kerületi események vagy éppen a kutyás együttélés kérdései. Az alpolgármester meséről, moziról, Márairól, lépcsőkről és a Horváth-kert júevi visszatéréséről is beszélt nekünk.

– Három éve képviselő, egy éve alpolgármester. Az előző ciklusban a Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság elnöke volt, mi változott az alpolgármesteri kinevezésével?

– Sokat foglalkozom városgazdálkodási és üzemeltetési, valamint közbiztonsági és köztisztasági kérdésekkel is a munkám során, de a szívügyem továbbra is az oktatás, a kultúra, a szociális terület és a sport.

– Miért éppen ezek?

– Egy kis szigetközi faluból, Lipótról származom, ahol az emberek minden hétfőn meccsre járnak, van búcsú és falunap. A hasonló közösségi eseményekre egy városrésznek is szüksége van, természetesen egy nagyváros sajátosságaihoz igazítva. Ehhez az kell, hogy erősítsük és támogassuk a helyben élőket, a helyi közösségeinket.

– Mit tettek ezért az első évükben?

– Visszahoztunk számos, régebben jól működő hagyományos eseményt, mint például a Beethoven Budán Fesztivált. Új programokkal is bővült a budavári repertoár. Zászlóshajója a megújulásnak a szeptemberi Budavári Fesztivál, ami már most rendkívüli sikerrel zárult, több mint ezren voltunk. Nagyon jó visszhangja volt az októberi almavásárnak is, ezt hagyománnyá szeretnénk tenni, akár csak a muskátliosztást és a már korábbi években általunk indított decemberi fenyőfávásárt. Van immár saját focicsapatunk is, a Budavári-Tabahn SE, és egészen kicsi kortól adunk lehetőséget a kerületeknek, hogy mozoghassanak. A MáraiKulttal babamama klubot, balettképzést és senior tornát is szervezünk, tehát minden korosztály talál magának mozgási, egészségmegőrzési lehetőséget.

– Év végére befejeződik az önkormányzati cégek átalakításának hosszú folyamata. Milyen új lehetőségek nyílnak meg a helyi kulturális és sportéletet szervező MáraiKult előtt?

– Egyértelmű, hogy a kultúra és a sport adja a legjobb alkalmat és lehetőséget a közösség erősítésére, arra, hogy új kapcsolódások alakuljanak ki a budaváriak között. Abban bízom, hogy a céges összevonás egy még hatékonyabb összefogás motorja lehet.

– **2026 tavaszán nyílik meg Magyarország első állandó Márai-kiállítása. Mi a jelentősége annak, hogy ez itt, Budaváron valósul meg?**

– 2025 tavaszán, Márai Sándor születésének 125. évfordulóján indítottuk útjára a Márai 125 emlékévét, amelynek során rengeteg eseményre került sor: pódiumbeszélgetésre, Márai-estekre, színpadi előadásokra. Nemrég nyílt meg az a képzőművészeti kiállítás, ahol helyi művészek mutatkoznak be Máraival kapcsolatos gondolataikkal. A tervezett állandó Márai-kiállítás a reményeink szerint nemcsak a kerületből, a fővárosból, hanem az országból, és az egész világból vonzza majd a látogatókat, hiszen az írónak életművén keresztül globális üzenete van a mai emberekhez.

– **Miért éppen a Virág Benedek Ház ad majd otthont Márainak? Ő nem a Tabánban, hanem Krisztinavárosban élt, és ott volt a törzshelye is, a ma már nem létező Philadelphia Kávéház...**

– Egyrészt a ház, ahol egykor Márai lakott, nem élte túl a háborút. Másrészt Krisztinavárosban nincs olyan önkormányzati ingatlanunk, ami alkalmas lett volna helyszínné, míg a Virág Benedek Házban eleve rendelkezünk izgalmas kiállítótérrel. És van kapcsolódás is Virág Benedekkel, Márai ezt írta róla San Diegóban a naplójába: „Éjjel Virág Benedek verseit olvasom. Szomszédok voltunk a Krisztinavárosban, csak ő 200 évvel előbb költözött oda, a Szarvas térre. Verseit a felfedező örömeivel olvasom...”

– **A Virág Benedek Ház amúgy is az egyik legizgalmasabb helye a kerületnek. Van itt kézműves gye-
rektábor, jazzkoncert, nyári kertmozi, felolvasóest, divatbemutató. Kevés ilyen meghitt találkozóhely van Budapesten. Milyen terveik vannak vele?**

– Igen, nyáron már most is egy pezsgő helyszín, de még abban az időszakban is akadnak kihasználatlan részei. Ezek egy részében a Márai-kiállítás kap majd helyet, így a Mesemúzeum Háromcsőrű Kacsa Történetalkotó Műhelyével együtt már két múzeumi tér is lesz az épületegyüttesben. Emellett szeretnénk egész évben élettel megtölteni a házat, amihez elengedhetetlen, hogy legyen vonzó vendéglátó része is. Szeretnénk, ha minden negyedben lennének olyan közösségi tereink, amik a saját kulturális programokon túlmutatóan is aktív alakítói a környék életének.

– **A Krisztinavárosban eleve ott van a Márai Sándor Művelődési Ház...**

– ...és ott a Tér-Kép Galéria is. Előbbiben tánc- és színháztermünk is van, utóbbi a fiatal művészgenerációnak is bemutatkozási lehetőséget ad, nagyon jól néz ki, hatalmas ablakai a Horváth-kertre néznek. A kertet épp január 1-től vehetjük saját kezelésbe a fővárostól, ami szintén hozzájárul majd, hogy gondos gazdaként fejlesszük a környezetét. A galériától néhány méterre pedig ott a Tabán Mozi, Buda egyetlen friss filmeket játszó art mozija. Most kötöttünk együttműködési megállapodást a Budapest Filmmel, ami jelentős kedvezményt biztosít az első kerületieknek.

– **Eddig is támogatta az önkormányzat a mozi működését, és voltak kedvezmények is, nem?**

– Támogatta, viszont az együttműködés nagyjából ki is merült ennyiben. Az első kerületi kedvezmények csak bizonyos időszakokban, csak diákoknak és nyugdíjasoknak jártak. Mostantól ez megváltozik: első kerületi lakcímkártyával mindenki féláron vehet mozijegyet a Tabán Moziba egész nap. A Várnegyed újságban is bővebb teret kap a mozi, és ők is hirdetik a MáraiKult programjait. És ez még mindig nem minden: évente több alkalommal közösségi mozizást is tervezünk az itt élőknek.

– **Más ajánlatuk is van a családok számára, nemrég jelent meg a Marci és Galagonya budavári kalandjai című könyv. Honnan jött a kerületet gyerekeknek bemutató mese ötlete?**

– Budavár színes kulturális örökségét mindig is szeretnénk volna mesés, mégis edukációs formában bemutatni a legfiatalabbaknak. A minden budavári újszülöttnak és édesanyjának járó baba-mama csomagot is gazdagítja ez a mesekönyv, ami egy sorozat első tagja, most a Krisztinaváros és a Tabán néhány híres személyiségét, helyszínét ismeri meg és járja be a mesebeli főhős. A cél, hogy már gyerekkorban is erősítsük a lokálpatrióta érzést. A gyermekek szülőkkel, nagyszülőkkel közösen fedezhetik fel az ismerős helyszíneket és a hajdan élt kiemelkedő budavári lakókat.

Fotók: Vadnai Szabolcs

– A könyvben az egyik főhős éppen egy kutya, önről is tudható, hogy kutyabarát. Hova lehet még fejleszteni az állatbarátságot?

– Mindig is voltak állataim, a kutyámra egyetemista korom óta Lipóton édesanyám vigyáz, nem szerettem volna kimozdítani a jól megszokott otthonából. Még képviselő sem voltam, de már akkor megkerestek helyi állattartók, hogy valamit csinálni kell, mert egyre több a kutyás, egyre több a probléma. Sajnos sokan úgy vállalnak kutyát, hogy nincsenek egészen tisztában a felelős állattartás szabályaival. Első feladat volt tehát a tájékoztatás, ismeretterjesztés. Előadásokat szerveztünk, kiadtuk a Budavári kutyás kisokost. A pórázhasználat közterületen kötelező, a kutyaürülékét össze kell gyűjteni, a vizeletet le kell önteni. Mindehhez biztosítjuk a kutyaürülék-gyűjtőket és minél több közterületi vízvételi lehetőséget is.

– Milyen eredménnyel?

– Bár az előző évhez képest a kutyásokkal összefüggő ellenőrzéseknél közel ötszörösére emelkedett a beavatkozások száma, a közterület-felügyelőknek még határozottabban kell fellépniük a jövőben, hogy a kutyás-kutyás és kutyás-nem kutyás budaváriak között is békésebb legyen az együttélés.

– A Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpontban többféle sportot lehet űzni, várható itt fejlesztés a következő években?

– A közeljövőben szeretnénk javítani a futókör állapotán és a világításon. Távolabbi célunk a központi foga-dóépület fejlesztése. Hamarosan megnyílik a jégpálya, amit a kerületiek kedvezményesen, a diákok ingyen látogathatnak. Így télen is sok látogatóra, nagy életre számít a Czakó. De ott vannak a karakteresen első kerületi, éjjel-nappal elérhető lépcsőink is: a lépcsőzés intenzív és egészséges mozgásforma, a mindennapok sportja.

– A kerületben az átlagosnál magasabb az idősök aránya. Milyen szolgáltatásokkal segíti őket az önkormányzat?

– A turizmus felől közelíteném meg a kérdést. A kerületi idegenforgalomnak igenis vannak árnyoldalai, de érdemes látni az összefüggést, hogy részben az itt keletkező helyi bevételekből lehet támogatni azokat a helyben élőket, akik rászorulnak erre. Nemcsak az időseket, hanem a fiatalokat, a családokat is. Mert a fiataloknak lehetőséget, a családoknak támogatást, az időseknek gondoskodást kell nyújtanunk. Az új települési támogatási rendeletben növeltük is a jövedelemhatárokat, illetve bizonyos támogatási összegeket. Az egyszülős támogatás egy évre adható összegét megháromszorozzuk, illetve új elemként az elsősöknek tanszercsomagot adunk, valamint bevezetjük a sajátos nevelési igényű gyerekeknek és a beteg családtagot ápolóknak járó támogatást is. Ezen kívül köszöntjük az új beköltözőket, a nagykorúvá válókat, és a kerek évfordulót betöltött szépkorúakat. Az adventben szervezett adománygyűjtő akcióval a rászoruló budavári családokat, időseket is segítjük, illetve bárki támogathatja őket, mert a Szentháromság téri adventi vásárban egy egyedi bögre megvásárlásával mindenki hozzájárulhat a Nép-jóléti Közhazsnú Közalapítvány karácsonyi akciójához.

– A közalapítványt és egyéb szociális pályázatokat a helyi ellenzék, illetve a korábbi polgármester többször is támadta, mondván, hogy felesleges. A szociális rendelet alapján adható támogatásokon kívül mire lehet pályázni?

– A pályázatok esetében ugyanúgy jogosultsághoz vannak kötve a támogatások, mint a szociális rendelet esetében. Az kap támogatást, aki arra jogosult. A különböző (pl. nyelvtanulást segítő vagy fogpótlást támogató) pályázatokkal plusz segítséget tudunk nyújtani a rászorulóknak.

– Milyen elérhető célokat tart fontosnak ebben az önkormányzati ciklusban Budaváron?

– Mindig is a rend, fejlődés, közösség hármasa jegyében képzeltem el a kerület fejlődését. Még 2023-ban konzultáció keretében kérdeztük meg a helyieket, hogy ők mit szeretnének Budaváron. Ennek mentén alakítottuk ki a programunkat. Nagy reményekkel nézek elébe annak, hogy a már említett Horváth-kert mellett január 1-től több zöldterület is a kerület kezelésébe kerül vissza, itt jelentős fejlesztéseket tudunk majd megvalósítani.

– Pénz is lesz rá?

– Azon dolgozunk, hogy növeljük a bevételeket, például a turizmus vagy az üzlethelyiségek bérbeadása révén. Ennek köszönhetően már most bővítettük a közterület-fenntartók létszámát, és jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre a gépparkunkban. Azon dolgozunk, hogy egy otthonos, kulturált, igazán XXI. századi környezetben érezhessék jól magukat a budaváriak.

Kuthi Áron

Kedvezményes fenyőfavásár

2025. DECEMBER 20. (SZOMBAT), 9:00–14:00

✧ **Monastery Boutique Hotel Budapest, belső parkoló (Ponty utca 1.)**

✧ **Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont (Czakó utca 2–4.)**

A kedvezményes fenyőfavásárlásra az I. kerületben bejelentett, érvényes lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, és életvitelszerűen a kerületben élő lakosok jogosultak, melyhez előzetes regisztráció szükséges.

Választható fajták: lucfenyő vagy ezüsfenyő.

A fenyőfa ára 500 Ft / háztartás (A készlet erejéig elérhető.)

regisztracio.budavar.hu

Mikulás-várás és jégpálya megnyitó a Czakón

HELYSZÍN

Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont
1016 Budapest, Czakó u. 2-4.

IDŐPONT

2025. december 6. (szombat) 10.00-12.00

PROGRAMOK

- ✧ **TALÁLKOZÁS A MIKULÁSSAL**
- ✧ **HANGSZERSIMOGATÓ GYERMEKKONCERT**
Bársony Bálint, Korzenszky Klári és zenekara
- ✧ **MÉZESKALÁCS-SÜTÉS**
- ✧ **KARÁCSONYI FOTÓSAROK**
- ✧ **KORCSOLYÁZÁS A JÉGPÁLYÁN**
- ✧ **GARÁZSVÁSÁR**

REGISZTRÁCIÓ

- ✧ Az I. kerületi szülők gyermekei a Mikulástól ajándékot kapnak, ehhez december 4-ig lehet regisztrálni:
info@budaipolgarikozosseg.hu
- ✧ A garázs vásárláson árusítóknak I. kerületi állandó lakcímmel rendelkező magánszemélyek jelentkezhetnek az árusítóhelyek számának erejéig:
info@budaipolgarikozosseg.hu

Az eseményre a belépés díjtalan!

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

CZAKÓ
SPORT

BUDAI
POLGÁRI
KÖZÖSSÉG

Meglepetés mese a Boribon előadáson

A Márai Sándor Művelődési Házban, november 15-én a CsemeTeátrum Boribonról, a mackóról szóló előadása előtt mutatkozott be Budavár új mesekönyve, a Marci és Galagonya budavári kalandjai című gyerekkönyv. Gecsei Ádám és Gondár Flóra szerzőpáros művéből Fazekas Csilla alpolgármester olvasott fel részleteket a Boribon zenés előadás előtt. A jelenlévő gyerekek nagyon szerencsések voltak, mert kaptak is egy-egy példányt a Szert-Szabó Dorottya rajzaival illusztrált könyvből. A mesében Marci és hű kutyája, Galagonya képzeletbeli utazáson vesznek részt a Tabánban és a Krisztinavárosban, mert Francesco, a Budai Színkör cirkuszi mutatványosa a múltba varázsolja őket, hogy ott a kerület egykori hírességeivel találkozassanak.

Mint azt Böröcz László polgármester a könyvbemutatón elmondta, a tervek szerint a történetnek lesz folytatása is, az írók az olvasókat várhatóan a kerület többi részé-

Fotók: Vadnai Szabolcs

be is el fogják kalauzolni a főhősök kalandjain keresztül.

A Budavári Önkormányzat kiadásában ezer példányban elkészült könyv 3000 forintért kapható a Márai Sándor Művelődési Ház jegypénztárában, a Krisztina krt. 73-ban hétfőtől csütörtökig 10-17 óra, pénteken 10-15 óra között, illetve a Jókai Anna Szalonban és a Vízivárosi Klubban nyitvatartási időben.

Kuthi

Az élet egész színjátéka érdekelte

A hazai modernizmus kiemelkedő festőművésze, Fényes Adolf halálának nyolcvanadik évfordulóján kamaratárlat mutatja be az életmű kiemelkedő darabjait a Magyar Nemzeti Galériában.

Fényes Adolf (1867-1945) képes visszapillantani a múltra, és tud végigtekinteni a jelenen. Olyan elfogulatlanság nélkül nézi a jelent, mintha a művészettörténet régmúlt korszaka tárulna elé. Az előtérben az ismert Mákos kalács című képet látjuk 1910-ből. A terített asztal körül senki, csupán egy üresen hagyott szék a nézővel szembe fordítva, és mégis megannyi történet és a vágyott békebeli idill sugárzik ebből a piktúrából. 1906-os Tesvérek című munkája (képünkön) a realista

hagyományokat ápoló életképfestészet megkapó példája. Az otthonosság képei a festő alkotói ciklusának 1907 és 1912 közé eső periódusa.

A napfényes korszak képeit a fénnel átítatott, élénk színekben pompázó impresszionisztikus időszakot a bejáratlalt szemközti falon láthatjuk, köztük a Testvérek című képpel. Az ezeket megelőző kezdeti időszakban Fényes Adolf egészen más színvilággal és témákkal foglalkozott, a vidéki, földeken dolgozó emberek életét dokumentálta. Utolsó, 1913 és 1940 közötti korszaka egy romantikus periódus, egyben a leghosszabb és legválogatosabb az életművében. Ezek bibliai és történelmi jelenetek, festményeinek a jelen viharos éveinek távolságtartó megragadása és a múltba révedés érződik.

A Csend képei című tárlat január 11-ig látható.

Szilléry

Húsz éves a Budavári Polgárőrség

Két évtizede, 2005-ben alakult meg a kerületi polgárőrség. Ennek tiszteletére a Márai Sándor Művelődési Házban megrendezett eseményen megjelentek a testület egykori és jelenlegi vezetői, alapítói. Rajtuk kívül korábbi és jelenlegi rendőrkapitányok, rendőrök, önkormányzati vezetők is részt vettek az ünnepségen. A köszöntőt az önkormányzat nevében Fazekas Csilla alpolgármester mondta.

Megalakulásának 20. évfordulóját ünnepelte október 31-én a Budavári Polgárőrség. Az eseményen felvonták az önkéntes alapon szerveződő egyesület csapatzászlóját, amelyen – mint zászlóánya – Fazekas Csilla alpolgármester helyezett el díszszalagot, majd a zászlót átadta a polgárőrség kerületi elnökének, Hegedűs Györgynek.

Köszöntőjében Fazekas Csilla arról beszélt, a polgárőrség két évtizede azon dolgozik, hogy a kerület élhető és biztonságos legyen. „Az ő munkájuknak is köszönhetően Budavár ma a főváros egyik legbiztonságosabb kerülete. A polgárőrség számomra a modern hazafiság jelképe. Olyan embereké, akik önkéntesen vállalják a közösség vé-

delmét, elhivatottságuk és felelősségtudatuk példaértékű. Munkájuk nemcsak a bűnmegelőzésről szól, hanem a figyelemről és a törődésről is közösségünk minden tagja iránt. Ott vannak a zebrák mellett reggelente, hogy a gyermekek biztonságosan érjenek be az iskolába, parkokban, tereken ügyelnek a rendre, a tisztaságra. Rendezvényeinken segítik a közlekedést, katasztrófa-helyzetekben állnak helyt a tűzoltókkal és a rendőrökkel vállalva, támaszt nyújtanak a bajba jutottaknak” – jelentette ki Fazekas Csilla.

Az alpolgármester azt is megjegyezte, nem feledkezhetünk meg arról, hogy a polgárőr mozgalom megjelenése társadalmi szükség-szerűség volt, és ma már elképzelhetetlen lenne az ország a pol-

gárőrök áldozatos munkája nélkül. „Önkormányzatunk kiemelten kezeli a közbiztonság kérdését: új térfigyelő kamerák, rendszerellenőrzések, lovasjárőrözés, a közterület-felügyelők létszámának megkettőzése, rendészeti biztos megbízása mind-mind része annak az együttműködésnek, amiben a polgárőrség kulcsszerepet játszik. A rendőrséggel közösen összehangolt járőrözést is indítottunk. A Budavári Polgárőrség tagjai naponta bizonyítják, hogy tenni akarással, felelősséggel és összefogással lehet eredményt elérni. Köszönjük a munkájukat, ők a mindennapi hőseink” – méltatta a testület munkáját Fazekas Csilla.

Hegedűs György beszédében felidézte testület húsz évvel ezelőtti kezdeteit. Hangsúlyozta: az a cél-

A Budavári Polgárőrség elnökei:
Séllyei Gábor (2005-2010)
Hegedűs György (2010-)

A kerületi polgárőrség
az alábbi akciókban,
felhívásokban vesz részt:

- Tisztelet az éveknek,
biztonságot az időseknek!
- Szomszédok Egymásért
Mozgalom
- Kármegelőzési Program
- 300x100 Biztonság!
- OPSZ-ORFK-NBT-Aegon
betörésmegelőzési program
- Polgárőrök a Tanévkezdés
Biztonságáért
- Nagyvárosi Bűnmegelőzési
Program
- TeSzedd!
- Egy iskola egy polgárőr
- Stop a Drognak 2025
- Együttműködés a Magyar Rák-
ellenes Ligával
- Együttműködés a Természet- és
Környezetvédő Polgárőr Egyesü-
lettel
- Együttműködés a Pilisi Parkerdő
Gazdasággal

Hegedűs György, a Budavári Polgárőrség jelenlegi elnöke

A polgárőrség elnöke és Fazekas Csilla alpolgármester az ünnepségen

Fotók: Törő Balázs

juk, hogy aki idejön, az azt érezze, Budaváron jó élni.

Az eseményen megjelentek a helyi polgárőrszervezet egykori alapítói – Séllyei Gábor és Vecsey András is, akik megosztották emlékeiket. Az alapítás idején polgármester Nagy Gábor Tamás (1998-2019), aki jelenleg Magyarország új-zélandi nagyköveteként szolgál, ünnepi köszöntő levelében arról beszélt: „Amikor két évtizede a Budavári Polgárőrség létrejött, a célunk az volt, hogy a Várnegyed és az egész I. kerület biztonságát ne csak a rendőrség, hanem a helyi közösség is aktívan őrizzé. Azóta bebizonyították, hogy a szemé-

lyes jelenlét, az önkéntes szolgálat és a felelősségvállalás a legerősebb biztonsági háló, amit egy városrész maga szőhet.”

Az ünnepi eseményen többek mellett Fodor Artur alpolgármester, Varga Dániel, Víziváros önkormányzati képviselője, az I. kerület Városfejlesztési Bizottságának elnöke, illetve V. Naszályi Márta korábbi polgármester, jelenleg ellenzéki önkormányzati képviselő is részt vett.

A polgárőrség önkéntes alapon szerveződő civil szervezet, amely együttműködik a rendőrséggel és más hatóságokkal a közbiztonság fenntartásában. Feladatuk a jelenlét és a megfigyelés, de fegyvert nem viselhetnek, ellenben láthatósági mellényt és rádiót használhatnak. Jelen lehet rendőrségi akciókban,

de rendőri intézkedésre nem jogosult. Segíthet forgalomirányításban, rendezvények biztosításában. Felhívhatják a figyelmet jogsértésre, szóban figyelmeztethetik a szabálysértőt, de nem kényszeríthetik semmire, ugyanakkor közfeladatot ellátó személynek számítanak.

Mivel a polgárőrség önkéntes szervezet, ezért semmilyen külön juttatásban nem részesülnek. Ennek ellenére a Budavári Polgárőrség szeretné, ha nagyobb lenne a kerületi állomány. Így – ahogy korábban is – mindenkit szeretettel várnak a soraikban, aki szeretne tenni a Várnegyed közbiztonságáért. Emellett pedig keresik az együttműködés minden lehetséges formáját a helyi szereplőkkel.

Balogh Roland

IGÉNYELJE ÖN IS

AZ ÖNKORMÁNYZATI ÉLETJÁRADÉKOT!

- ✓ Pontosabb jogosultsági feltételek
- ✓ A 30 m² alatti lakások is bevonhatóak
- ✓ Átlátható táblázat alapján történő egyszeri és havi járadék-kifizetés
- ✓ Gyorsabb eljárás, egyszerűbb ügyintézés
- ✓ A módosítások a már folyamatban lévő ügyeket is érintik

Érdeklődni az alábbi ügyfélszolgálati telefonszámokon lehet:

+36-1/458-3030, +36-1/458-3025, +36-1/225-7276,

illetve e-mailen: hivatal@budavar.hu

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Az összegű életjáradék mértéke az ingatlan értékének 15 százaléka, a szerződéskötéskor 80. életévüket betöltött jogosultak esetében 20 százaléka.

A havi életjáradék mértéke az ingatlan értékének az adott életkorhoz igazítva megállapított ezreléke: 65 év esetében 2,3 ezrelék, 80 év esetében 3 ezrelék.

A Budavári Roxfort

A Toldy Ferenc Gimnázium a magas szintű tudás otthona

Negyven év tanárként, harminchárom év iskolaigazgatóként. Idén augusztusban vonult nyugdíjba a Toldy Ferenc Gimnázium igazgatója, Porogi András. Interjünk apropóját nagyrészt ez adta, meg persze az, hogy az intézmény az ország harmadik legjobb gimnáziuma lett. A leköszönt igazgató szerint a jó képességű tanulókat az eredmények érdekében mindenképpen intellektuális erőfeszítésre kell készíteni. A pedagógust arról is kérdeztük, miben áll a naprakész tudás, a jövőálló kompetenciák.

– Emlékszik első munkanapjára?

– Nem... első igazgatói munkanapom nagyon régen volt, harminchárom éve. Nem volt internet, nem volt mobiltelefon, a szülők csak vonalas telefonon tudtak elérni.

– Sokszor hívták? Akkor is annyira aggódtak a gyerekekért, mint manapság?

– Nyilván aggódtak, de kevésbé akartak beleszólni az iskola életébe. Talán azt lehetne mondani, hogy akkori-ban kevesebb szülői fenntartás vagy kifogás volt nem a Toldy, hanem általában az iskola mint intézmény iránt. Persze a toldys szülők többsége ma is abszolút bizalommal van irántunk. De ha általánosságban nézzük, a szülők iskolához, oktatáshoz, pedagógusokhoz való viszonya idővel megváltozott, és bizonyos nevelési kérdésekből jogi kérdés válik, de ez világjelenség, kortűnet.

– A Toldyra sokszor aggatják, hogy elitiskola, és azt, hogy a budai elit járhatja ide a gyerekeit. Ám mégiscsak a felvételi eljárásban dől el, kiből lesz toldys. Miért kapják ezt a jelzót?

– A Toldyban valóban Bel-Buda jelenik meg, a gyerekek szülei diplomások, ám az elit nem feltétlenül a tanulók társadalmi hátterére, sokkal inkább az iskolai teljesítményre vonatkozik. Vagyis az elit azt jelenti, hogy a mérhető eredményességet tekintve az utóbbi tíz évben egy híján mindig az ország első tíz középiskolája között voltunk. Azok, akik innen tovább indulnak, a legjobb hazai és külföldi egyetemekre kerülnek. Kétségtelen tehát, hogy a gyerekek itt nagyon magas szintű tudásra tesznek szert. Az is igaz, hogy nagyon népszerű az iskola, magas a túljelentkezés, ezért a tehetségesebb gyerekeket tudjuk kiválasztani. Viszont azt is elmondhatom, hogy diákjaink túlnyomó többsége szeret is ide járni. Büszkeség, hogy ezt a vonzerőt a nagyon jó tanulmányi eredmények mellett sikerült megőrizni.

– A HVG 2026-os országos középiskolai rangsora mennyire határozza meg a jelentkezők döntését?

– Az iskola számára ez nemcsak azért fontos, mert tükröt tart elénk, hanem azért, mert az emberek ha tesz, ha nem, ezt nézik.

Fotók: Vágó Liza

– A hat osztályos gimnáziumok sokszor kapják a kritikát, hogy lehalásszák a jobb képességűeket...

– Ez a kritika igaz, de úgy vélem, hogy az iskolák érdekeinél fontosabbak a tanulók érdekei. Sokféle gyerek van, kinek ez jó, kinek meg az. Az a tapasztalat, hogy a tehetséges 7., 8. osztályos tanulók többségének a gimnáziumi képzés többet tud adni, mint az általános iskola felső tagozata. Azt gondolom, fontos, hogy a tehetséges gyerekeket erőfeszítésre készítsük, hogy minél jobbak legyenek és erre a Toldyban kitűnő lehetőség van.

– A felvételi már-már élet-halál kérdéssé válik a továbbtanulásban, a diák által 45 perc alatt leadott és pontozott teljesítménye igenis eldönti a sorsát. Hogy látja, lehet-e, kell-e ezen változtatni?

– Nem 45 perc teljesítménye dönt. Felvételi eljárásunk során több szempontból is megvizsgáljuk a tanulókat; az írásbeli mellett számít az általános iskolai eredmény és a szóbeli meghallgatás is. Amennyiben a szabad iskolaválasztás jogáról beszélünk, nagyon nincs más választásunk. A másik megoldás az lenne, hogy mindenki a körzetes iskolába jár. De ha már létezik szabad iskolaválasztás, akkor van túljelentkezés is, és ebben a rendszerben ez a legigazságosabb eljárás. A teljesítményre való ösztönzés pozitív dolog a gyerekekre nézve, de való

igaz, hogy ez mindenkire másképp hat. A szülőknek is mérlegelniük kell, hogy jó-e ez a gyermeküknek.

– Ön a hazai közoktatás kutatójaként is dolgozott. Mi a meglátása, akkor tehát jó vagy rossz, hogy idehaza négy, hat és nyolc osztályos gimnázium is létezik?

– A nyolc osztályos általános iskola felső tagozata átgondolást igényelne. Ennek kifejtése messzire vezetne, de nem véletlen, hogy a hat és nyolc osztályos gimnáziumok ennyire népszerűek. Természetes, hogy a szülők keresik a gyerekük számára legkedvezőbb helyeket.

– Gyorsan változik a munkaerőpiac, aki most kezdi a gimti, olyan munkát fog vállalni, ami ma még nem is létezik. Mit kell akkor tanítani?

– A jövőre készítjük fel a gyerekeket, de egyikünk sem tudja, milyen lesz a jövő. Nem tudjuk, tíz év múlva pontosan milyen kompetenciákra lesz szükség. Adaptációs készség, reziliencia régebben is kellett, ezek nem új szükségletek. Éppen ezért nekünk elsősorban az elődeinktől kapott, illetve az általunk megszerzett kultúra és tudás továbbadásában van felelősségünk. Ezek egyszerre kompetenciák és ismeretek, hiszen egyik nélkül sem beszélhetünk igazi tudásról.

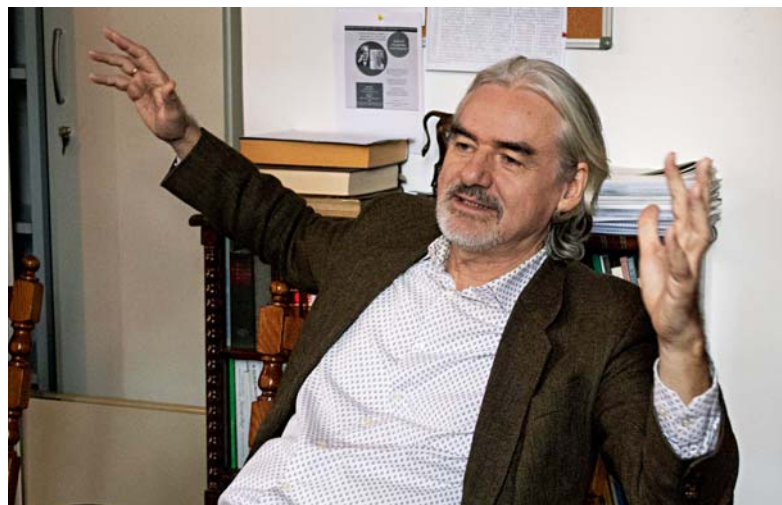
– És ebben jól áll a Toldy?

– Azt mondanám, hogy igen, de mindehhez a családi háttér is szükséges.

– A Toldy tanári gárdájában majdnem ismeretlen jelenség a fluktuáció, nagyrészt állandó a tanári gárda. Mennyiben előny vagy hátrány ez?

– Az, hogy tanáraink jelentős része évtizedek óta toldys, jelzi, hogy ez egy alkotó közösség, ahol jól érzik magukat, eredményeik meg azt, hogy a munkájuk hatékony. Az új inspirációk persze fontosak, olyan értelemben is, hogy a tanárok egy része máshol – adott esetben egyetemen – is tanít, tudományos munkát végez.

– 2022-ben sztrájkhullám söpört végig az országon, amelyhez a Toldy diákjai közül is csatlakoztak. A PDSZ magasabb pedagógusbérekért, a terhek csökkentéséért tüntetett. Mennyiben változott mára a helyzet?

– Jelentős pedagógusbér-emelés ment végbe, és kapcsolódik hozzá egy garancia is, ami biztosítja a bérek emelkedését. Negyven évet töltöttem az oktatásban, egy-egy kiugró évet leszámítva a bérek reálértéke sosem volt olyan magas, mint most. Kollégáinknak ez biztonságot és perspektívát jelent. Ezt abban is lehet érzékelni, hogy megnőtt a pálya vonzereje.

– Egy hatalmas beruházás keretében 2005-re készült el a Toldy új tornaterme. Hogy élte meg ezt a minden bizonnyal stresszes időszakot?

– Kicsit beleőszültünk, mert nagyon kemény munka volt. Különösen azért, mert a legjobbat igyekeztünk létrehozni Takács Zoltán testnevelő tanár kollégámmal. Földes László Ybl-díjas építész pedig fantasztikus partnernek bizonyult, mert folyamatosan egyeztetett velünk, kérdezett, visszajelzett és velünk harcolt, hogy a kivitelezés során a tervekhez és az iskolához méltó nagyszerű épület szülessen. Olyan igényes környezet jött létre, amire a tanulóink is vigyáznak, ennek köszönhető, hogy a tornaterem, ahol orvosi rendelő és szaktantermek is helyet kaptak, még ma is úgy néz ki, mint ha tegnap készült volna el.

– Azóta mi szépült meg az iskolában?

– A tetőszerkezetet, a világítást és a fűtésrendszert felújítottuk. Az épület gyönyörű, de mégiscsak 170 éves, emiatt egy teljes renoválás ráférne.

– Hányszor mondják rá, hogy úgy néz ki, mint a Harry Potterből ismert Roxfort?

– Sokszor. És ez vonzerő a gyerekeknek is: neogót, vöröstégla épület tornyocskákkal, és tele van mindenféle lényvel, a lépcsőfordulók, az oszlopok díszzeiben.

– Mit kíván a jövő pedagógus generációnak?

– Azt, hogy ugyanúgy leljék örömeiket a munkában, mint én. A jövő történelemtanárainak meg azt, hogy mindig a tudásuk és szakmai lelkiismeretük alapján taníthassanak – úgy, ahogyan azt én is tehettem az utóbbi harminchat esztendőben.

Kuthi Áron

Mi a Toldy küldetése?

Szeptembertől Molnár Péter kapott megbízást a Toldy Ferenc Gimnázium irányítására. A német-történelem szakos tanár 1992-től tanít az intézményben, 2001-től igazgatóhelyettesi feladatokat látott el Porogi András mellett. Dolgozott osztályfőnökként, munkaközösség-vezetőként, valamint 2007 óta mozgóképkultúra és médiaismeret tanárként is. Mint elmondta, nagy segítség úgy átvenni az új feladatkört, hogy 24 éven át helyettesi beosztásból láthatta át az iskola működését.

A jövővel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az iskola igazgatójának a következőkben is a hagyományok megőrzésében és a folyamatos megújulásban kell gondolkodnia és megtalálnia közöttük a helyes arányokat, ami természetesen nem egyszerű: jól kell megítélni a változásokból adódó új feladatokat, okosan mérlegelni a különböző szempontokat és meghozni egy-egy helyes döntést.

Aktuális kihívásként említette a német nyelv első idegen nyelvként tanítását, mivel az általános iskolákban egyre kevesebben tanulják ezt a nyelvet. Arra is rámutatott, hogy szakmai szempontból sem feltétlenül szerencsés, hogy a gyerekek zöme először angolul kezd tanulni, mert ezt követően sokan indokolatlanul nehéznek találják más nyelveket. „Ugyanakkor biztónak látom azt az előző tanévben bevezetett változtatást, ami – a két német nyelvi csoport indításával – lehetővé teszi ennek a nyelvnek a választását a kezdők számára, és egyúttal biztosítja a valóban haladó szintű tanulóknak is a színvonalas nyelvoktatást.”

A Toldyban nincs tagozat, hiszen 12 évesen a legtöbb gyerek még nem bír határozott elképzeléssel a jövőjéről. Épp ezért alapvető céljuk, hogy mindenki alapos és széleskörű ismeretekre tegyen szert a legkülönbözőbb műveltségi területeken és csak később, már érettebben, mind az őket körülvevő világot, mind saját magukat jobban megismerve válasszák ki a diákok a maguknak megfelelő emelt szintű képzéseket a gimnázium utolsó két évfolyamán. Az iskolából a legkülönbözőbb – orvosi, mérnöki, közgazdasági, jogi, bölcsész vagy művészeti – pályákra kerülnek később az itt érettségizett diákok. „Igyekszünk megfelelni e sokfajta igénynek, miközben arra is törekszünk, hogy a tanórákon túl is sok mindent tudjunk nyújtani és élményekben, értékekben gazdag hat évre emlékezzen vissza az, aki egykor toldys diák volt.”

K.Á.

Ez az iskola egy család

Közeleg az általános iskola kiválasztásának és a jelentkezés ideje. Hogy egy kicsit megkönnyítsük a választást, sorozatot indítunk, és bemutatjuk kerületünk oktatási intézményeit. Családias légkör, alacsony osztálylétszámok, tágas udvar a Tabán oldalában és a 3D-nyomtatás rejtelsei – elsőként a Lisznai Utcai Általános Iskolában jártunk.

Fotó: Tóth Tibor

A gyerekek már elsőtől ismerkedhetnek az angollal

A Lisznai Utcai Általános Iskola egy családias hely, az osztálylétszámok nem túl magasak, átlagosan 18-20 fősek, emiatt több figyelem jut a gyerekekre – mondta lapunknak Takács Eszter igazgató. A Lisznai nagy előnye az iskola hatalmas, zárt, parkosított udvara, ami a szünetek alatti és délutáni játék mellett a természetismereti képzés egyik praktikus helyszíne is. A gyerekek itt meg tudják figyelni az évszakok változását, az udvaron vannak madáretetők, bogárhotelek, és ha kell, a testnevelés órákat is lehet a szabad levegőn tartani.

Az idei tanévet 163 diák kezdte el, a jelenlegi másodikat leszámítva évfolyamonként egy osztály van. Az igazgató azt mondja, náluk is megfigyelhető az összlétszám csökkenése. A tanulók úgy fele egyébként Budapest más kerületeiből jár ide. Takács Eszter szerint szintén

mellettük szól a választás, hogy sok szakmailag nagyon jó pedagógus dolgozik az intézményben. A gyerekek az első három évben bevezetésképpen, játékos keretek között heti egy alkalommal tanulják az angol nyelvet, majd negyediktől heti három órában. Az iskolában még a németet lehet választani, de egyre kevesebb szülő dönt így, szinte mindenki a világnyelvként használt angolt választja. Ez – miként azt az igazgató elmondta – általános tendencia az I. kerületben.

Visszatérő programjuk a 2021 szeptemberétől szervezett Liszniai Házkupa, melynek része a tisztasági verseny, az akadályversenyek, a 4évszak túra, az iskolai osztályprojektek és a természettudományos témanap pontozása. A kupát az az osztály nyeri, amely az adott tanévben a legtöbb pontot gyűjti. Az iskola természetesen kihasználja a Várnegyed gazdag történelméből fakadó lehetőségeket is. Az év végén helyismereti portyákat is szerveznek a tanulók számára. Az alsósok a környék, ötödiktől már a Vár nevezetességeit járják be

és kapnak hozzá játékos feladatot, míg a legnagyobbaknak már főváros-szerte adnak feladatokat.

Az iskola elhelyezkedéséből adódóan a Tabán is fontos helyszíne a környezetismeret vagy épp a vizuális kultúra oktatásának. A gyerekek kijárnak rajzolni, szemben a budai Várral. Az alsó tagozatosok pedig többek között a közeli Döbrentei utcában található Mesemúzeumba is el szoktak látogatni.

Ugyancsak különlegesség, hogy mivel a Lisznaiak van 3D-nyomtatója, a nyolcadikosok – a digitális kultúra órán – 3D-tervezést is tanulnak, és a saját maguk tervezte dolgokat műanyagba is öntik. Így elkészítették már közös osztálymunka keretében a Mátyás-templom vagy épp az esztergomi bazilika kicsinyített mását is, amiket büszkén mutatott meg lapunknak Takács Eszter. Azok a tanulók, akik egy tanévben több mint száz ötöst szereznek, egy személyre szabott, a Liszniai épületét ábrázoló, az iskola 3D-nyomtatójával készített kis „plakettet” kapnak emlékké.

Balogh Roland

Fotók: Tóth Tibor

A Liszniai Utcai Általános Iskola

A Külügyminisztérium 1957 januárjában a külügyi szolgálatban dolgozók gyermekei részére kollégiumot hozott létre az I. kerületi Bérc utcában, 8 osztállyal iskolát is indítottak. Ennek jogutódja lett a Liszniai, amikor 1958 augusztusában elkészült Liszniai utcai épület. A kétezeres évek végén a tantermi szárny fölött újabb emeletet építettek a Farkas Ferenc Zeneiskola számára, majd az egész épületet hőszigetelték és korszerűsítették a fűtési rendszert.

Az iskola híres diákjai:

- Pesty László filmrendező
- Őze Áron színművész, rendező és színházigazgató
- Angyal Dániel olimpiai bronzérmes, világ- és Európa-bajnok vízilabdázó

Habarovszkból a Logodi utcába

Október végén tizenhárman tettek magyar állampolgársági esküt a polgármester előtt. A legmesszebről, az orosz Távol-Keleten lévő Habarovszk városából Irina Titova érkezett. A Kína észak-keleti határától 30 kilométerre fekvő város Budapesttől légvonalban is 7700 kilométerre van. Az ötvenes éveinek elején járó asszonnyal egy kávé mellett beszélgettünk választásának háttéréről, családjáról és egy sorsfordító találkozásról a híres magyar íróval.

Különös nagycsalád Irináé. Rokoniak élnek Szahalin szigetén, de Donyeckben és Kijevben is, unokatestvére pedig Oszakában. Ő maga középiskolás koráig Habarovszkban élt, az orvosi egyetemet is ott kezdte apja hatására, aki repülőgép pilóta és repülőmérnök lévén sokat foglalkozott a fizikai és kémiai jelenségek emberi szervezetre gyakorolt hatásaival. Amikor édesanyja agyvérzést kapott, tanulmányi érdeklődése az emberi nagyagy működése, sérülésének, illetve öregedésének következményei felé fordult. Ekkor nyílt lehetősége arra, hogy a budapesti Pető Intézetben tanulhasson, ahol a központi idegrendszeri sérülés következtében mozgássérült gyerekek speciális fejlesztésére képeztek szakembereket. 1992-ben Oroszországban lehetett az itteni intézetbe felvételizni. A Pető-módszer elsajátítása már Budapesten történt, amivel nem csak szakmai célját találta meg, de új otthonát is. Itt is kezdte meg konduktori munkáját, ma már azonban az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben várja a betegség vagy sérülés utáni mozgásterápiára beutalt betegeket. Erre a 2000-ben megszerzett bevándorlási és munkavállalási

si engedély teremtett lehetőséget számára. Noha már több mint 30 éve itt él, orosz identitása nem változott.

Gépészmérnök férjével, aki szintén az egykori Szovjetunióban született (a mai Moldávia területén) már a magyar fővárosban ismerkedtek meg. Bár ő román nemzetiségű, az orosz nyelv és kultúra volt és lett a kapcsolatuk alapja. De akkor miért volt szükség a magyar állampolgárságra is? Irina ezt a háborús helyzettel összefüggő elővigyázatossággal magyarázza. Attól tart, adódhat olyan fordulat, hogy egyes Magyarországon élő külföldieket majd visszaküldhetnek a származási országukba. Ismerősei körében volt ilyen eset, de részleteket nem mond. Természetesen figyeli a híreket, és a háborút értelmetlen öldöklésnek tartja.

Az I. kerületbe egy különös véletlen vezette a családot.

A már Budapesten született két lányukkal a VII.

kerületi Akácfa utcában laktak, amikor munkahelyén, a Rehabilitációs Intézetben megismerkedett Budavár egyik meghatározó művészeivel. Jókai Anna ekkor már rossz egészségi állapotban volt, betegágyán viszont sokat beszélgettek, gyakran az élet múlandóságáról. Egy ilyen beszélgetés alkalmával vetette fel az író, hogy költözzenek az I. kerületbe, hisz ez a város egyik leginspirálóbb része.

Miután egyik lányukat felvették a Kosztolányi Dezső Gimnáziumba, a javaslatot megfogadták, és megvásárolták a Logodi utca egy szépen felújított házának egyik lakását. Megszerette a környéket, bár szíve egy darabja Habarovszkban maradt.

„A nyarakat mindig otthon töltjük, az utazás azonban most egy kicsit nehezebb” – mondja a családi kötelekeket firtató kérdésünkre. Menetrendszerinti repülőjárat ugyanis 2022 februárja óta nincs Budapest és Moszkva között, ezért Belgrádban kell gépre szállniuk, Moszkvától pedig még 9 óra repülőút várja őket. Ugyan nyáron plusz, télen mínusz 35 fok sem ritka Habarovszkban, az ottani ismerősei szeretnek ott élni, közülük egyedül csak Irina költözött el. Őt sem az elégedetlenség, hanem az emberi test működése iránti kíváncsisága hozta ide. Ezt azóta sem bánta meg.

Ambrus Balázs

Elveszve a krúdyzmus tengerében

Márai felnézett a nagy mesélőre, akit irodalmi példaképének tekintett

Krúdy Gyula nem csupán kortárs, hanem irodalmi példakép is volt Márai Sándor számára. Írásaiból egyértelműen kiviláglik, hogy valósággal rajongott a nála huszonkét évvel idősebb művészért. Kapcsolatuk azonban egyoldalúnak számított abban az értelemben, hogy a fiatal Márai kereste idősebb kollégája társaságát, miközben ő csupán a maga megszokott habitusában egy jó fröccs mellett bólogatott ifjú társa felvetéseire.

A Mókus utca – Óbudai utca – Lajos utca házainak bontása 1973-ban, szemben a Kéhli (ekkor Híd) vendéglő | Forrás: Fortepan/Szalay Zoltán

Mély barátságáról kettejük esetében nem lehet beszélni, ugyanakkor akadt több kocsmá, vendéglő is, ami metszéspontnak számított Márai és Krúdy életében: ilyen volt a tabáni Mélypince. Márai nem restellett kimenni Óbudára sem, hogy Krúdy világát a saját bőrén is megtapasztalja. A nyugatosok körében sok élcelődésre adott alkalmat Márai rajongása. Tersánszky Józsi Jenő lejegyzett egy igen mókás jelenetet kettejük diskurzusáról.

„Krúdy és Márai együtt poharznak a Kéhliben. Krúdy szokása szerint félrehajtott fejfel ül és szívja cigarettáját, hallgatagon, meg hát időnként hörpint a borából. Márai beszél. Mégpedig kimerítően azt tárgyalja: milyen igézetes hatású reá nézve és bizonyára mindenkire Krúdy Gyulának minden sora. Krúdynak az is szokása volt, hogy egyedül ülve is, hébekorba bólogatott, mintegy a saját mélázatának. Márait ez még jobban föllelkezte a

Krúdy írásainak magasztalására. Egyszer aztán megáll a szava és így szövegezi a kérdést Krúdynak: – Ugye-ugye így gondolod ezt te is, Gyula bácsi? – Mit? – kérdi vissza Krúdy. – Hát hiszen bólintottál rá, amit mondtam! Vagy nem azt gondoltad? – áll vitára készen Krúdyval szemben Márai. Majd, mert Krúdy késik a válaszával, hozzáfűzi még egyszer: – Vagy nem azt gondoltad? Krúdy erre így felel: – Hát kérlek, én azon gondolkodtam, mi teszi azt, hogy van egy deci bor és vízzel kisfröccs, van két deci bor és vízzel nagyfröccs, van három deci bor és vízzel ez a házmester? ... de aztán már a fél liter bor jön, négy deci bort senki sem rendel, nincs is pohár, nincs is üveg hozzá, minek hagyják ki a négy decit?... Babonából? Márai paffá lesz. Kacagni is elfelejt.”

Rajongásában egyébként a nosztalgiafaktor meghatározó szerepet játszott. Az elszegényedő, utolsó éveiben sokat nélkülöző példakép Márai szemében egyértelmű-

en az az ember volt, aki a régi jó, Trianon előtti békebeli Magyarországot testesítette meg. A Krúdy halála után hét évvel, 1940-ben megjelenő Szindbád hazamegy című regényével Márai nagy elődjének állít emléket. Mint írta, munkáját „Kéhlíeknek, a kis Bródynak, a vörös bajsú főpincérnek, az íróknak, s mind a nőknek, zso-kéknak, hajósoknak és úriembereknek (ajánlja), akik ismerték őt, s szerették, és gyászolják a világot, mely utánahalt.” – Szindbád, a hajós, író és úriember egy szép májusi reggelen elindult Óbudáról, mert estére hatvan pengőt kellett szereznie – így indul Márai műve, amely tovább is formálja a Krúdy-világot.

– Krúdy olyan kép- és gondolatasszociációkra szoktatja olvasóját, amelyek zenei sarjadással indítanak el a lélekben hangulati láncreakciókat – írta Márai már az emigrációban egy naplóbejegyzésében. Szerinte Krúdy zsenialitása abból fakadt, hogy az élet álomszerű cselekményéből párolta le a hús-vér valóságot. Bár naplójában azt is megjegyezte róla, Krúdy „velőscsontból és bakonyi erdőzúgásból” teremtett egy csak általa valósá vált Magyarországot, amelynek nincsen, nem lehet közvetlen „valóság-fedezete”.

A mindössze 55 évesen elhunyt Krúdy Máraínál mindig fel-felbukkant. Több helyen is arról írt, hogy a nagy elődöt még idős korában is folyamatosan újra és újraolvas-ta, s számára ő volt az a szerző, aki egy önálló irodalmi

világot őrzött meg. Márai erős rajongását a „krúdyzmus” jelenségének megalkotása is jól érzékelteti. Az 1972-ben kiadott Föld, föld!... című kötetében olvassuk, hogy a „krúdyzmus előjelek nélkül, váratlanul lobbant fel Pesten. Úgy terjedt, mint egy divatos kábítószer.”

A jelenséget úgy írta le, mint egy 1945 tavaszán ki-tört kollektív nosztalgiahullámot: a háborúból, az ost-romból, romokból előbukkanó budapesti emberek Krúdy-köteteket hurcoltak, Krúdy világába – kocsmák, Rudas-fürdő, az óbudai borvidék – menekültek. Márai azt is hangsúlyozta, hogy ez a „Krúdy-mámor” sokszor olyanoknál is megjelent, akik korábban nem ismerték az író műveit – a jelenséget menekülésnek, nosztalgiá-nak és egyfajta kulturális „kábulatnak” tekintette. Márai kibontotta a Krúdy-legendát, a szerző életének tragikus vonásait – szegénység, alkoholizmus –, és azt is, hogy miért vált ez a „krúdyzmus” a régi Magyarország emlé-keinek egyik védekező formájává a pusztulás idején.

Márai az emigrációban, utalva saját külföldi útkeresé-sére, bolyongására, a Krúdy-párhuzamok személyeseb-bek lettek: „Egy nagy író olyan otthonossá, beavatottá teszi az olvasót a világban, melyet teremtett, mintha az olvasó ott született volna. Krúdy a »szakállnövesztő csendről« ír. (...) Számomra most megint ilyen csendes, szakállnövesztő idő következik.”

Balogh Roland

Igényelje a fűtési támogatást!

A Budavári Önkormányzat a fűtési időnyben (október 15. – március 1.) havi 10 vagy 20 ezer forinttal támogatja a lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen a kerületben élő jogosultakat.

A jogosultság feltételeiről érdeklődjön személyesen az önkormányzati ügyfélszolgálatokon vagy interneten a budavar.hu/szocialis-ugyek oldalon.

A fűtési támogatás március 1-ig igényelhető, az elbírálás folyamatos.

A támogatás iránti kérelem Ügyfélnaplón keresztül is benyújtható.

A kérelem kitöltésében, benyújtásában készséggel segítenek az Ügyfélszolgálati Iroda munkatársai, valamint a 06-1/458-3051, a 06-1/458-3035 vagy a 06-1/458-3033-as telefonszámokon is segítséget igényelhetnek a Szociális és Intézménytámogatási Iroda munkatársaitól.

Felhívás

KARÁCSONYI TÁMOGATÁS

Budavár Önkormányzata a karácsony közeledtével támogatja a kerületben élő 80 éves, illetve idősebb polgárait, valamint a helyben élő rászorulókat.

Az ünnepi előkészületek költségeihez egyszeri **15 000 Ft-al** járul hozzá, ha az igénylő

- ✘ a 80. életévét december 31-ig betölti
- ✘ 65 évnél idősebb és november 1-ig szociális jellegű kerületi támogatásban részesült
- ✘ a 18. életévét betöltötte és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult

INFORMÁCIÓ A JOGOSULTSÁGI FELTÉTELEKRŐL

06-1/458-3000

budavar.hu/karacsonyi-tamogatas/

BENYÚJTÁSI HATÁRIDŐ

december 15.

A támogatás az I. kerületben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyekre terjed ki. Egy személy csak egy jogcímen nyújthat be kérelmet.

Rezidenciából romhalmaz

A Lovas úti villaépület csendben figyelte végig a viharos XX. századot

A második világháborúig számos ország tartotta fenn nagykövetségét, rezidenciáját a Várnegyedben. Nem volt ez alól kivétel az Egyesült Államok vagy Franciaország sem. A Lovas úti Strauss-villa sorsa többek között e két országgal fonódott össze. Fordulatos, izgalmas történetén keresztül a vészterhes világháborús napokba, emberi sorsokba is betekinthetünk.

André Hallier francia katonai attasé nyolcvan évvel ezelőtt, 1945 májusában kereste fel utoljára romokban álló lakhelyét, a budai vár északnyugati lejtőjén épült Strauss-villát. Naplója szerint erdélyi gyökerű házvezetőnője még akkor is ott élt a romok között és bánatosan vette tudomásul, hogy a Lovas út 32. számú ház főbérője távozik. André Hallier ezredes, aki 1942 szeptemberében érkezett Budapestre, ezt a patinás villát választotta lakhelyéül, amely ekkor már közel száz éves történettel bírt.

Ez a rendkívüli helyen fekvő épület és a hozzá tartozó kert már több átalakításon ment keresztül, amikor a francia katonai attasé kibérelte. A főváros illetékes bizottsága 1869-ben engedélyezte, hogy azon a telken, ahol később a villa állt, egy nagyobb földszintes ház épüljön. A tekintélyes ingatlan tulajdonosa az 1835-ben született, zsidó származású Vérey József volt, aki 1849-ben még Schwester néven betűszedőként kezdett dolgozni a néhány évvel korábban Emich Gusztáv által alapított, nagy hírnű Atheneum Könyvkiadó és Nyomdában. De 1873-ban már Vérey volt az ekkor már jelentős hasznot hozó vállalkozás igazgatója. 1879-ben többek között Sigray Pál gróffal Kossuth Lajostól megszerezték Torinóban kelt írásait, ezek publikálásából tetemes vagyonra tett szert az Atheneum Rt. Haláláig, 1891 nyaráig ő vezette a Könyvkiadó Részvénytársaságot, miközben jelentősen meggazdagodott. Vérey József halála után – fia korai elhunytja miatt –, unokája, Vérey Loránt örökölte a hatalmas vagyont, köztük a Lovas út 32. szám alatt található, már ekkor is rendkívülinek tartott ingatlant. Az örökös azonban nem vehette birtokba, míg nagyanyja ott élt. Így még több mint egy évtizedig Vérey Józsefné neve szerepel a századfordulós budapesti címtárakban. De mint azt látni fogjuk, az unoka hóbortos magatartásával és nagyravágása miatt kénytelen volt megválni a villától. Vérey Loránt ugyanis számos botrányba sodorta magát.

Az I. világháború előtt grófi címet vásárolt magának Rómában. Később kiderült, hogy a „Conte di Campocasso” címre kiállított pápai oklevél hamis volt. Vérey azonban, aki szeretett arisztokrata körökben mutatkozni és európai fővárosok legelölkelőbb szállóiban lakosztályokat foglalni, sőt gavallér módon mások kiadását is

fedezni, elherdálta a vagyont. Ezt még az is gyorsította, hogy szeretői kihasználták és sokszor tudta nélkül jelentős kiadásokat hagytak a nevére szerte Európában. 1913-ban többek között bécsi ékszerészek is perbe fogták. A háború alatt tovább romlott anyagi helyzete, így a Lovas úton található villái közül a 32-es számúnak egy részét 1914 márciusában eladta Lellbach Kálmánnak. 1918 októberében pedig bútorokkal együtt 430 ezer koronáért meghirdette az összes, a várhegy északnyugati lejtőjén lévő ingatlanját. Felesége családja, aki egy gazdag krakkói lengyel földbirtokos família volt, továbbra sem tudta és nem is kívánta fedezni a kiadásokat, így Vérey Loránt hamis csekkekkel kezdett fizetni, ezért 1922-ben letartóztatták. Az ekkor már súlyos alkoholistát azonban csak rövid időre zárták elmeorvosintézetbe, hamarosan szabadlábra került és 1926-ban, amikor a francia rendőrség Nizzában, újra pénzügyi visszaélések miatt le akarta tartóztatni, hatodik emeleti szallodaszobájából kiugorva öngyilkos lett.

Ez a tragikus történet már hat évvel az után történt, hogy a Lovas út 32-ben lévő villát egy gazdag budapesti zsidó kereskedő, az 1883-ban született Strauss Pál megvásárolta. A vásárlást nem csupán személyes va-

A Lovas út 32. számú házat a történelem egy lakószinttel megcsonkította, díszei is jórészt eltűntek | Fotó: Tóth Tibor

gyona, hanem feleségének, Schwarcz Arankának öröksége tette lehetővé. (Strauss a dunakeszi imreházi kastélyt és az alagi majort is megvásárolta.) Az új tulajdonos egyébiránt a családi terménykereskedés mellett sógorával, Rakovszky Istvánnal a magyarországi autókereskedelem megkezdhetetlen személyiségévé is vált. Fontos szerepet játszott a magyar-amerikai gazdasági kapcsolatokban is, számtalanszor járt a tengerentúlon, így népszerű volt angolszász körökben. Annak érdekében, hogy a magyar elitben betöltött státuszát tovább erősítse, a Lovas úti villát átépítette. A vásárlás után az ingatlant Meller Dezső építész tervei alapján kibővítették és modernizálták. Így központi fűtés, billiárdterem, új emeletek kerültek az impozáns villához. 1924-ben került végleges átadásra az ingatlan, ahol Strauss Pál feleségével és fogadott lányával, Almásy Magdolnával élt. A tulajdonos amerikai kapcsolatai rendkívül szorosak voltak, így esett, hogy az I. világháború után az első amerikai követ, Ulysses Grant-Smith, először Strauss Lendvay utca 12. szám alatti villájában kezdte meg működését. 1934-ben szintén a magyar kereskedő közreműködésével került a külképviselet a Szabadság térre, ahol most is találjuk.

A követi rezidencia pedig 1927-től a Lovas úti Strauss-villa egy leválasztott részébe került. Az amerikai követség egészen 1942-ig bérelte ezt az ingatlant. Időközben, 1926-ban a tulajdonjog Strauss (Almásy) Magdolna tulajdonába került. Az 1941-ben távozó John F. Montgomery követ után rövid időre az argentin külképviselet bérelte ki a villát. 1942 szeptemberében pedig André Hallier választotta ezt az épületet, mert ahogy visszaemlékezésében írta „szerette volna lenyűgözni a magyar katonákat”. Két hónappal azután, hogy a kato-

André Hallier

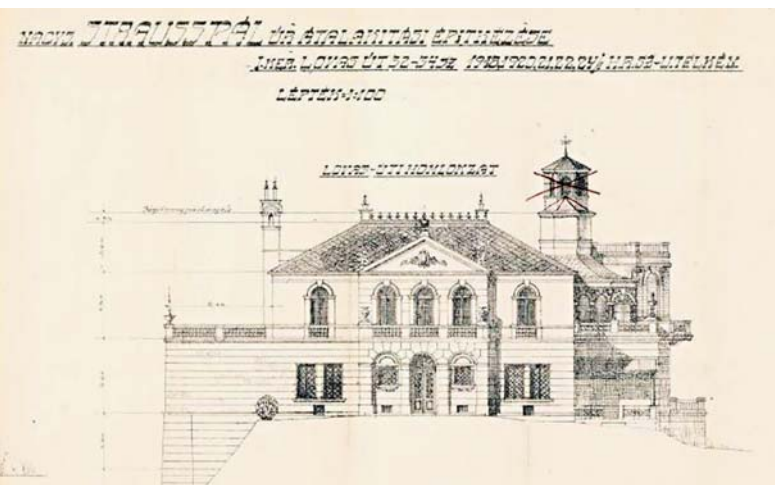
nai attasé feleségével és két fiával beköltözött, az 1942 novemberében lemondott francia követet, Robert de Dampierre gróft és családját fogadta be a házba. A francia követség vezetője ugyanis hiába próbálkozott, nem tudta elhagyni Magyarországot, és így 1944. március 19-ig a magyar hatóságok védelmét élvezve itt, a Lovas út 32-ben élt titokban.

A német megszálláskor ő és lánya távol volt ugyan, de feleségét, Leïla Dampierre grófnőt és egy látogatóba érkező menekült francia katonát letartóztatott a Gestapo. A történetről később a követ felesége könyvet is írt. Dampierre gróf és később kiszabadult párja már soha nem tért vissza a villába. Hallier katonai attasé is egyre nagyobb veszélybe került, ezért 1944 szeptember végén családjával elhagyta a házat és barátoknál bujkált a Gestapo elől. A ház egykori tulajdonosát, Strauss Pált is letartóztatták, és Auschwitzba, majd Dachaubá deportálták. 1944 decemberében hunyt el a koncentrációs táborban, miután súlyosan bántalmazták.

Az épület 1944 októberében üresen állt, csak a személyzet maradt az épületben. A francia menekült katonákkal foglalkozó nemzetközi Vöröskereszt főmegbízottja, a svájci Friedrich Born javaslatára már az ősszel árva, elsősorban zsidó gyerekeket helyeztek el itt. Sztelho Gábor evangélikus lelkész beszámolója szerint jelentős élelmiszerkészletek voltak itt felhalmozva elsősorban a menekült francia katonák számára. A Gestapo még karácsonyi házkutatást akart tartani az épületben, de Sztelho, majd Born erélyes fellépésére sikerült megakadályozni, hogy a németek rátegyék a kezüket az ingatlanra, illetve onnan elvigyenek ott bújkáló francia menekült katonákat. Az ostrom kezdetét követően, még 1944 decemberében olyan súlyos belövést kapott az épület, ami már a pincében való tartózkodást is lehetetlenné tette, ezért a mintegy 70 gyermeket és a velük lévő felnőtteket a szomszédos Országos Levéltár pincéjébe helyezték el. Sztelho 1945. január 8-án még járt az épületben, ahol többek között Kovai Lőrinc kommunista író húzta meg magát és kérte az evangélikus lelkész segítségét.

1945 tavaszán az épület lakhatatlan jellege ellenére a személyzet kialakított magának itt egy kis lakrészt. Hallier 1945 májusában, távozása előtt fordult meg itt, ez volt az utolsó diplomáciai jelenlét az ingatlanban. Még ebben az évben Strauss Pálné és lánya elkezdtek az épület javításait. 1947-ben még a család tulajdonában volt az épület, de Strauss Magdolna emigrációja után a villát államosították és lakásokat alakítottak ki benne. Strauss Pálné Schwarcz Aranka itt élt haláláig.

Fejérdy Gergely
egyetemi oktató, PPKE BTK

A Strauss Pál által megálmodott hajlék, amely aztán súlyos találatot kapott a második világháborúban | Forrás: Budapest Főváros Levéltára, Építési ügyosztályok tervtára (1873-2006)

Tabán^omozi

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 3090 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2350 FT | AJÁNDÉKJEGY 3200 FT
KEDVEZMÉNYES NAP - HÉTFŐ: 2350 FT | I. KERÜLETI LAKOSOKNAK 50% KEDVEZMÉNY!

Teljes moziműsor: tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

Korhatár nélkül
megtekinthető

Hat éven aluliak
számára nem ajánlott

Tizenkét éven aluliak
számára nem ajánlott

Tizenhat éven aluliak
számára nem ajánlott

Tizennégy éven aluliak
számára nem ajánlott

Kizárólag felnőttek
számára ajánlott

Száz éve pereg a film

A Tabán mozi mostantól féláron kínálja vetítéseit a kerületieknek

Két termével a Tabán mozi aprónak tűnik a plázamozik óriásaihoz képest, de múltja sokkal jelentősebb, mint hinnénk. A főváros budai oldalán az 1910-es évek elején épültek az első mozik, egy volt közülük a Palota Mozgó filmszínház. Akkoriban még némafilmek töltötték meg a mozikat: 1914-ben minden bizonnyal itt is bemutatták Kertész Mihály rendezésében a Bánk bánt, 1917-ben pedig Korda Sándor Harrison és Barrison című burleszk komédiáját.

Az épület átélt két világháborút, a Magyar Népköztársaság negyven évét, a rendszerváltást, eközben pedig a mozi ahogy egyik tulajdonostól a másikhoz került, úgy keresztelték más-más névre: Palota Mozgóból Krisztina Filmszínház lett, az 50-es években Diadal mozi, 1990-től pedig Tabán mozi néven működött tovább. 2014 elején bizonytalan időre bezárt, de a „Mentsük meg a Tabán Mozit!” mozgalomnak hála hamar a helyiek szívügyévé vált, hogy újra forogjon a vetítógép, és az önkormányzat támogatásával ez tavasszal meg is történt.

A Tabán moziban a 76 fős Kubrick, illetve a 30 fős Fellini terem várja a filmre vágyó közönséget, az épület kialakításának érdekessége, ami az új látogatókat mindig meglepi, hogy a Fellini terem bejárata az épület udvaráról nyílik. Így akiknek oda szól a jegyük, azokat a Tabán egyik gépésze, látszatra mintha turistacsoportot vezetne, kikíséri a jegypénztártól a Fellini teremhez, át a bérház udvarán.

Az artmozi megnevezés nemcsak egy flancos címke, hanem egy elvárásokkal járó minősítés: a Tabán mo-

zinak kötelessége nagyrészt art besorolású filmeket játszania, amelyek művészi értékűek vagy kulturális jelentőségűek. Így a moziszerető közönség olyan hazai, európai, illetve kisebb volumenű, de fontos történeteket elmesélő filmeket is láthat a nagyvászonon, amelyek nem rendelkeznek akkora marketing büdzsével, mint a hollywoodi szuperprodukciók. Persze a filmcsemegék mellett a mozi különleges sorozatokkal is színesíti a felhozatalt. November végén indul a Woody Allen sorozat, a művész 90. születésnapja alkalmából négy film is érkezik az amerikai filmművészet egyik legmarkánsabb hangú rendezőjétől.

(x)

Tabán
mozi

A Tabán Mozit működtető Budapest Film és a Budavári Önkormányzat együttműködési megállapodása értelmében az I. kerületi lakcímkártyával rendelkező budaváriak életkorra való tekintet nélkül féláron vásárolhatnak jegyet minden előadásra.

Lupin mindjárt megszólal

Először a 105-ös buszon futottunk össze Lupinnal, az agár és erdélyi kopó keverék kutyaival, aki éppen olyan egyéniség, mint a legtöbb ilyen kutya, amelyről nem lehet tudni, hogy melyik fajtulajdonság válik dominánssá benne. Az erdélyi kopó tulajdonságai nagyon erősek, ha szimatot fog, megállíthatatlanul megindul a szag irányába.

Korosztályfüggő, hogy ki mire asszociál a Lupin név hallatán, valaki Arsène Lupinre, az úri betörőre, a francia regényíró Maurice Leblanc teremtetette alakra, másnak pedig a Harry Potterből Remus Lupin tanár jut eszébe, aki időnként farkassá változik. Az örökbefogadó gazdi, Huszár Gábor, aki mellesleg a kerületi Tabahon Sportegyesület elnöke, elmondta, az előbbi a helyes megfejtés, mert amikor a kiskutyát megismerték, pont úgy nézett ki, mint egy kis vérfarkas.

A kicsit több mint egy éves jószág különleges keverék: erdélyi kopó és agár biztosan van benne, iszonyatosan mozgékony és nagyon szeret ásni. Van egy magánszáma – amit más kutyaénál nem nagyon láttunk még – a feltúrt földet valami egészen különleges mozdulattal visszaegyengeti. Ezzel az attrakcióval egy esős délelőttön teljesen elbűvölt minket a Horváth-kertben, ahol kellőképpen nagy kupacot ástott fel.

„Lupint a Fogadj örökbe Alapítványnál találtuk, eredetét tekintve egyébként egy ózdi fenegyerek. Látogatásunkkor folyton az asztal alatt bujkált, a többi kutyaival sem nagyon játszott. Másfél-két hónap alatt oldódott fel. A kopó eredetileg felderítő kutya, és ha valamilyen szimatra rááll, akkor megállíthatatlan. Ennek megfelelően ő jelöli ki a sétaútvonalat” – mondja Gábor, hozzátéve, hogy pont a kopósága miatt nem lehet elengedni, de amikor erdőben kirándulnak, akkor egy tíz méteres pórázsal szabadabban mozoghat. Azonban teljesen szabadon bocsátani itt sem merik a gazdik.

Csodálatosan fut, nagyon szép a mozgáskultúrája ennek a közepes termetű kutyaénak. Hatalmas mozgásigényű, emellett nagyon nyugodt és a gazdáinak külön öröm, hogy otthon nem rágta meg a szék lábát. Nagyon okos, ami abból derül ki, ahogyan a szituációkra reagál.

„Átveszi a hangulatunkat, minden idegszálán azon van, ami velünk történik, néha azt hisszük, hogy egyszer csak meg fog szólalni! A Tabánt és a Vár környékét nagyon szeretem bejárni vele, de gesztenyést is a MOM Parkkal szemben. A műtárgykereskedelem-

A feltúrt földet visszaegyengeti | Fotók: Vágó Liza

ben dolgozom, ami kicsit kaotikusabb, rendszertelen napokat jelent, de ő keretet ad a napjainknak.”

A kutya barát vendéglátóhelyekről szólva annyit mondott, hogy jó néhány helyet nagyon szeretnek az I. kerületben, törzshelyük nincs, de a Naphegy utcában kialakított, régi mozi hangulatú pubba a legjobb járni kutyával. Beszélgetésünk után nem sokkal egy igen

hasonló keverékbe botlottunk, egy kedves filmrendező ismerős örökbefogadott kutyusába. A róluk készült fotókat és az állatok életkorát összevetve kis ideig abban bízunk, hogy megtaláltuk Lupin egyik testvérét, de aztán ezt a lehetőséget kizártuk. Mindenesetre egy lány kutyus barátot biztosan találunk neki a II. kerületből.

Szilléry Éva

Fotók: Vadnai Szabolcs

Megmentették a ritka fát

Fakopp-vizsgálattal mérték fel szakemberek a Hattyú utca-csalogány utca találkozásánál a Shell kút mellett álló különleges kínai papíreperfa állapotát. A beavatkozásra favizsgáló és faápoló alpinista szakember érkezett, aki korábban az Ostrom utcában egy idős platánt is megmentett. Az elszáradás ellen a szükséges vizsgálatokat és kezelést elvégezték, az elszáradt gallyakat levágták. A különleges kinézetű,

görcsös kínai papíreperfa hatalmas odú alakult ki az utóbbi időben, ami aggodalomra adott okot.

Azt pontosan nem lehet tudni, a fa mikor eresztett gyökeret, de a szakemberek szerint már több mint száz éve itt áll. Most már kerítés veszi körül, hogy jobban védve legyen. Hazánkban ritka, de a Csendes-óceáni szigetek, Délkelet-Ázsiában, Japánban elterjedt faj, ruhaanyagot, papírt készítenek belőle.

-kuthi

Még kedvezőbb az Otthon Start

November 15-én hatályba lépett két rendelet, amelyek az Otthon Start Program és a CSOK Plusz szabályain módosítanak. A kormány első otthonvásárlást támogató programcsomagja ezentúl lehetővé teszi, hogy az igénylő mellett nemcsak házastárs, hanem testvér is lehet adóstárs, ráadásul enyhébb feltételekkel: neki nem is kell első lakásszerzőnek lennie. A hitelképességhez továbbra is két év TB-jogviszony szükséges, de ezentúl az EGT-államokban uniós intézményben dolgozók is jogosultak lesznek a kedvezményes hitelre.

Mostantól régen indult építkezésekre is igényelhető a hitel. Megszűnik az a megkötés, amely csak a 2022. január 1-je után kiadott építési engedéllyel vagy megkezdett építkezéssel engedte az igénylést.

Többé már az sem kizáró ok, ha az igénylést megelőző 10 évben az igénylőnek olyan lakóingatlana volt, amelyet lebontottak vagy amelynek bontását elrendelte a hatóság.

Várnegyed

Fotó: Balogh Roland

FÉNYES ADOLF: Mátyás király, 1910. Szépművészeti Múzeum, Budapest. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

A CSEND KÉPEI

FÉNYES ADOLF (1867–1945) EMLÉKKIÁLLÍTÁS

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

2025. október 11. – 2026. január 11.

Partner:

Együttműködő partner:

Forrás: Fazekas Csilla Facebook-oldala

Bach Budaváron. Bach és Schubert műveivel búcsúzott a XVIII. Budavári Bach Fesztivál. „A sorozat évek óta fontos programja az I. kerület életének, kiváló művészek, nemzetközi fellépők építenek a zenén keresztül hidakat ember és ember, hit és művészet között. A Budavári Evangélikus Templomban a reformáció öröksége, valamint Johann Sebastian Bach szellemisége találkozik” – mondta a rendezvényen résztvevő Fazekas Csilla alpolgármester. A fesztivál hazánk egyetlen egyházzenei sorozata, ahol Európa leghíresebb orgonaművészei játszanak. Franciaország, Németország, Hollandia neves orgonistái mellett az idei fesztivált horvát, spanyol és osztrák művészek is gazdagították. VN

Budavárt sem kíméli a graffiti

A firkákat a bejelentés után néhány napon belül eltávolítják

Műemlék épületeket ritkábban firkálnak tele, a szocreál ingatlanok, betonfelületek, ipartelepek jobban vonzzák a graffitizőket. Ebből a szempontból az I. kerület nem kifejezetten célpontja a firkálóknak, ám itt is akadnak olyan gócpontok, ahol a nem kívánt feliratok visszatérő problémát jelentenek.

Budaváron a kis felületet érintő firkák, úgynevezett szignók (tag) a leginkább elterjedtek, például a köztéri kukákon. A Fő utca kifejezetten „fertőzött” ebből a szempontból. Ott például ismert olyan, mentális betegséggel küzdő személy, aki rendszeresen összefirkálja a zöld színű kukákat. De a felújítása előtt a Pecz Samu kutat is graffiti borította a Szilágyi Dezső tér sarkán. Ugyancsak gócpontnak számítanak az iskolák környéke, Vízivárosban – például a Várkert Bazárnál – és a kerület egyéb pontjain padokat is összefirkálnak egyes diákok – mondta el lapunknak Varga Dániel önkormányzati képviselő, a graffiti-ügyekkel is foglalkozó Városfejlesztési Bizottság elnöke.

A játszótéren is jelentkezik a probléma. A Franklin játszótér korábban össze volt graffitizve, ám az önkormányzat idén renoválta a saját kezelésű játszótereit, így gyakorlatilag most teljesen kiszorultak ezekről a firkák. Több lépcső, így például a Franklin lépcső környéke is gócpont lehet, és olykor az ajtókat és a garázskapukat sem kímélik; utóbbira az Attila úton is akad példa.

Fontos tudni, hogy az önkormányzat csak közterületen, közterületre néző felületeken és az általa üzemel-

Graffitimentes vakolat alkalmazására a társasházak a Budavári Önkormányzat épület-felújítási pályázata keretében is pályázhatnak. A kiírásban ugyanis megannyi opció mellett az is szerepel, hogy városképileg jelentős helyen fekvő épületen, kerítésen, támfalon antigraffiti-bevonat készítésére is lehet pénzt igényelni.

tetett parkokban, helyeken tud intézkedni. A magánterületen, például egy társasház belső udvarában, vagy fővárosi tulajdonú és üzemelésben lévő területeken az önkormányzatnak nincs közvetlen illetékessége. A falfirkák szempontjából az egyik legproblematisabb gócpont az Erzsébet híd környéke, a Döbrentei tér, ami a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában és kezelésében lévő közterület. A masszív beton hídpilléreket gyakorlatilag mindig összefirkálják.

Varga Dániel arról is beszélt, a lakosság részvétele is fontos ebben a kérdésben; nagy segítség, ha bejelentik a firkákat. Ez egyrészt segíti az új gócpontok azonosítását, és lehetőség nyílik a firkák néhány napon belüli eltávolítására. Emellett a kerületi rendészek is azon dolgoznak, hogy kiderítsék, kik firkálhatnak. A graffitizés a hatályos büntető-törvénykönyv (bt.) szerint rongálásnak számít. Húszezer forintos értékhatárig szabálysértés, tehát pénzbírsággal sújtható, ám e fölött tárgyalásra kerül a sor. Bár a felek megegyezhetnek végül kártérítésben, de a rongáló akár egytől öt évig terjedő börtönbüntetést is kaphat.

A Városfejlesztési Bizottság elnöke szerint az a tapasztalat, hogy ha egy területet sokszor és gyakran megtisztítanak, akkor egy idő után oda kevésbé vagy egyáltalán nem firkálnak. Az elmúlt egy évben jelentős előrelépések történtek a graffitimentesítésben. Az önkormányzat elkötelezett, hogy minél előbb eltűnjenek a nem kívánt feliratok, s ilyen gyors ütemben, mint az I. kerületben, talán sehol sem küzdenek a graffitik ellen a fővárosban. A munka azonban még így is akad, de látszanak a pozitív trendek. „Ha úgy érzékelik, hogy egy

Ha falfirkát lát, a varosuzemeltetes@budavar.hu e-mail címen vagy hivatalunk díjmentesen hívható zöld számán tudja bejelenteni: 06-80/204-275. Adja meg a pontos helyszínt (utca, házszám), valamint, ha lehet, csatoljon képeket is.

terület tiszta, akkor azt nem fogják összekoszolni. És ez nemcsak a graffitire, hanem az utcai szemetelésre, az utcai vizezés és ürítésre is igaz” – mondta lapunknak Varga Dániel.

Az eltávolítást egy önkormányzati keretszerződés értelmében az Ifotech Clean Kft. végzi. Mivel magasnyomású vizes technológiával szedik le a firkákat, ezért fa-gypont alatti időben nem lehet azokat eltávolítani.

Balogh Roland

Művek Márai-témára

Január 9-ig Márai Sándor életműve által inspirált műveket láthatunk az krisztinavárosi Tér-Kép Galériában és a tabáni Virág Benedek Házban. A Márai Budán képzőművészeti tárlat megnyitóját a Tér-Kép Galériában tartották november 15-én. Az író életműve előtt tisztelgő pályázatra harminchét alkotó jelentkezett, végül huszonhat alkotást állítottak ki.

Azt hiszem, nem is láttam még ennyi embert itt egyszerre – kezdte köszöntőjét Fazekas Csilla alpolgármester. Valóban, az utcán is álltak a pénteki megnyitón, igazi közösségi élményt tapasztalhattak meg az irodalomkedvelők és a képzőművészet szerelmesei. A nagyfokú érdeklődés igazolta, hogy Márai munkássága és a kortárs képzőművészek iránti érdeklődés tömegeket mozgat meg. A munkák mind művészeti, mind kultúrtörténeti jelentőségüket tekintve túlmutatnak a kerület határain. A pályázó művészek körét némileg bővítették, a Várnegyedben lakó vagy ide kötődő alkotókon túl a Magyar Képzőművészeti Egyetem Grafika Tanszékének hallgatóinak is szólt a felhívás.

„Kassa mellett Márai Sándornak Buda volt az otthona és nemcsak élt itt, hanem megélte minden egyes pilla-

natát. Nagyon örülök, hogy számtalan Máraihoz kötődő program után eljutottunk a képzőművészeti pályázat megnyitójáig. Nagyon izgalmas az az utazás, hogy mit gondolnak a művészek Márai Sándorról, és arról, amit megélt és papírra vetett. Büszkéek vagyunk Márai

Száz éve született a naphegyi szobrász

Száz éves lenne idén Marton László, a Naphegyen élt Kossuth-díjas szobrászművész, a XX. századi magyar szobrászművészet kiemelkedő alakja. Születésnapja alkalmából Bauer Eszter képviselő, kulturális tanácsnok látogatott el a naphegyi műteremgalériájába, ahol az ablakokban és a kertben is a művész figurái fogadnak, az utcáról is jól látható a sajátos univerzum. Amint azt a képviselő a közösségi oldalán közzétette: „Megható és lenyűgöző volt ekképpen belecsöppenni az alkotói világba, amelyet úgy őriznek az utókor számára felesége és lányai, ahogyan a művész hagyta. Közös tervünk, hogy ez a világ valamiképp a nagyközönség számára is elérhetővé válhasson.” A 2008-ban elhunyt Marton Lászlónak mintegy 150 köztéri alkotása látható Magyarországon-szerte, olyan ismert szobrokat alkotott, mint a korláton ülő Kiskirálylány a Pesti Vigadónál a korzón, vagy a József Attilát megformáló szobra a Parlamentnél. A Képzőművészeti Főiskolán mestere volt Pátzay Pál és Ferenczy Béni. Kezdetből a figurális szobrászat érdekelt, idővel a kisplasztikák váltak hangsúlyossá munkáiban. A Kiskirálylány 1990-es alkotását nemcsak a Dunakorzón, de Tokióban és szülőhelyén, Tapolcán is kiállították.

Sz. É.

Fotók: Roboz Ágnes

Sándorra és minden Budavárhoz kötődő művészre” – mondta Fazekas Csilla.

Blaskó Péter Kossuth-díjas színművész Márai Sándornak Budához kötődő gondolataiból olvasott fel részleteket. Nagy T. Katalin kurátor, művészettörténész

elmondta, hogy nem könnyű 37 műről egy megnyitón beszélni, de annak örül, hogy nagyon izgalmas szekciók jöttek létre, amelyek egymásra felelgetnek. „Minden művész elmondta, hogy milyen sorok inspirálták. Kiemelt mű volt a pályázat kiírásakor a Füveskönyv. Arra törekedtem, hogy aki nem írt idézetet, abból is valahogy kipréseljem Márai sorait. Vannak művek, amelyeket Márai kézírása ihletett meg. Akadtak olyanok, akiket Márai ismert gesztenyefái szólítottak meg. Látható, hogy többen felhasználták az íróról készült fotókat, portrékat is.”

Az első díjat Kéry Bálint Bence Vizitkártya I–II. című munkája, a második elismerést Wechter Ákos Overseas, a harmadik díjat László Kyra Csöndszoba című képe érdemelte ki. A közönség is szavazhat a művekre, a galériákban vagy a Máراكult honlapján. A közönségszavazás 2026. január 9-én a tárlat finisszáján adják át.

A pályázaton 37 alkotó vett részt, közülük 26 művész munkáját állították ki két kiállítóteremben. Az alkotásokat a Virág Benedek Ház galériájában és a Tér-Kép Galériában lehet megtekinteni január 9-ig. A Budavári Önkormányzat által felajánlott három elismerés odaítélésében három tagú zsűri, Nagy T. Katalin, Németh Lajos-díjas művészettörténész, Polgár Botond, Munkácsy-díjas szobrászművész és Szurcsik József érdemes művész döntött.

Szilléry Éva

Könyvek a középkori boltívek alatt

A város talán legkülönlegesebb műemléki környezetében válogathat olvasnivalót, aki az önkormányzat által fenntartott Országház utcai könyvtárba látogat. A Buda ostroma után lerombolt Országház utca 13-nak az a traktusa maradt meg eredeti formájában, amely most a földszinti könyvtárnak ad helyet. Az intézményt évek óta az önkormányzat működteti, kifejezetten Budavár irodalomszerető lakóinak. Aki belép a kétszintes épü-

letbe és onnan a földszinti, utcafronti könyvtárba, tekintete rögtön a középkori jellegű boltíven ütközik meg.

A teljes könyvvállomány 5-6 ezer darab kötet, de az igények és a trendek mentén folyamatosan bővül. „Nagy olvasó vagyok tizennégy éves korom óta, mondhatnám, hogy szinte minden műfajban és témában falom a könyveket. A közeljövőben tervezünk venni Máraitól néhány kötetet, lévén Márai-émlékévet ünnepel a kerület, és hiányzik néhány számomra fontosnak tartott mű a repertoárunkból. Krasznahorkai László Nobel-díjas íróink néhány könyvével is bővítenénk a repertoárt. Olvasóink általában nem maradnak itt, hozzák-viszik a könyveket, de van lehetőség arra, hogy valaki helyben olvasson vagy tanuljon. Gyereksarkot is fenntartunk, a kisgyermekes családokra is számítunk” – hívta fel a kerületiek figyelmét Berecz Tünde könyvtáros.

Válogathatunk szépirodalmi, romantikus, családregegyek között, svéd krimik és Agatha Christie bűnügyi történetek, orvosi témájú könyvek, albumok sorakoznak a polcokon. Berecz Tünde hozzátette: ezek az olvasmányok nagyon népszerűek, csakúgy, mint Nyáry Krisztián irodalomtörténeti írásai.

-szilléry

A Várnegyed ajánlja

Wisinger István Egy elme az örökkévalóságnak című, két évvel a Neumann 120 emlékévk után megjelent dokumentumregényét és a 2023-ban Nobel-díjjal elismert Karikó Katalin magyar-amerikai kutatóbiológus Áttörések című, kurrens és sokakat érdeklő, intellektuálisan inspiráló önéletrajzi kötetét ajánljuk a Várnegyed olvasóinak figyelmébe.

Nyitvatartás: Kedden és csütörtökön 15-17 óra között. A kölcsönzés ingyenes, feltétele az I. kerületi lakcímkártya felmutatása

Eladó a híres postakocsi-állomás

Több mint egy évvel azután, hogy az Iskola utca 31. számú műemlék épület aljában bezárt Buda első vegán étterme, eladásra kínálják a 437 négyzetméteres, jellegzetes színű épület-tömböt. Az Batthyány tér, illetve a Vásárcsarnok mögötti épület érdekessége, hogy itt működött Buda első postakocsi-állomása.

A vízivárosiak jól ismerik a Batthyány tértől kőhajításnyira, az Iskola, Markovits Iván és a Gyorskocsi utcák találkozásánál lévő klasszicista, jellegzetes mélyvörös, egyemeletes épületet. A hely legutóbb apartmanként, valamint étteremként funkcionált, itt működött 2006 óta Buda első vegán helye, az Édeni Vegán nevű étterem is. Sokak fájdalmára az étkezde azonban 2024-ben bezárt.

A legnagyobb hazai ingatlanportálon most 1,87 milliárd forintos áron kínálják a frekvenciát, nagy értékű, 437 négyzetméteres háztömböt. Kiemelkedő elhelyezkedése és történelmi értéke mellett emeli fényét, hogy a belső udvarán toszkán stílusú belső udvart alakítottak ki, burjánzó növényzettel.

Az 1825 táján épült kétszintes lakóházon klasszicista homlokzati jegyeket látunk, mindhárom oldalon egyszerű, kettős tagolású főpárkány zárja le a homlokzatot, az emeleti ablakok alatt könyöklőpárkány, a földszint felett úgynevezett övpárkány fut végig. Az épület udvari homlokzatát kőkonzolos függőfolyosó fonja körül, korlátja klasszicista kovácsmunka, felső szélén „futókutya” motívummal és ornamentális betétekkel díszítve.

Budapest postakocsi állomásaként is szolgált a háztömb, mert innen indultak a levelek Bécsbe. Már 273 év-

Fotó: Vágó Liza

vel ezelőtt is heti egy alkalommal ment postakocsijárat a császárvárosból Budára. Az épületben lehetett feladni a csomagot vagy a levelet, szombat este 6 óráig. Eleinte négylovas postakocsi szállította a küldeményeket, és éppen a szóban forgó ház megépítése előtt egy évvel, 1824-ben váltottak át egy gyorsabb, könnyű szerkezetű postakocsikra, amely éjjel-nappal közlekedett.

Szilléry Éva

Négy és fél év, csaknem félmillió vendég

2021. augusztus 20-i megnyitása óta már csaknem félmillióan látták a Budavári Palotában a Szent István-termet. A Várkapitányság a neves látogatók között köszönthette mások mellett Krausz Ferenc Nobel-díjas fizikust és Szilágyi Áron háromszoros olimpiai bajnok vívót is. Az eredetivel teljes egészében azonos módon újraalkotott történelmi szobán országszerte mintegy húsz műhely szakemberei dolgoztak, köztük fafaragók, üvegművesek és porcelángyári szakemberek. A Szent István-terem a hét minden napján látogatható, az I. kerületi lakcímkártyával rendelkező személyek a belépőjegyből 20 százalék engedményt kapnak. A Szent István-terembe megváltott jegyekkel a Budapesti Történeti Múzeum – Vármúzeum kiállításai is megtekinthetők.

VN

Fotó: Várkapitányság

A tűzpasa és a honvédek

Nemigen akad, aki legalább egyszer ne sétált volna az Ostrom utcán a Bécsi kapu irányába. Érdekes hát, ha eszünkbe jut, az utcát az 1849-es roham emlékére hívják ma is Ostrom utcának. A csatározások nyomai jó ideig látszottak, a Szabó Ilonka utca egyik sarkának házfalában még az 1930-as években is hét kicsi, befalazott ágyúgolyó üldögélt.

Talán maguk a magyar honvédek sem gondolták azt 1849. május 21-én kora hajnalban, hogy pár óra és a budai Vár az övék lesz. A Vízivárosra néző Bécsi kapu ellen a Szénás piac irányából felfelé, az ottani meredek utcán indítottak rohamot. Aulich Lajos vezérőrnagy II. hadteste alulról és a Rózsadombról lőtte a Bécsi kaput. Az ágyúzás 21-én közvetlenül éjfél után indult meg és hajnalig tartott. A császáriak a várfalról ágyúztak le, a házak ablakaiból erősen puskáztak, nagy köveket is görgettek le, ám ennek ellenére is kevés honvéd esett el.

A Bécsi kapu oldalán „en planque”, azaz „palánkozva”, avagy „plankírozva” ostromlét-rákon kúszott fel a honvédség – idézte fel felmenőjének, Kossonczy Nagy Lajosnak, az ostromló magyar hadosztály hadnagyának történetét ötven évvel az események után Bevilacqua Borsody Béla a Víziváros története című munkájában. Kossonczy is létrán jutott fel a kapuhoz. És a magyar erők reggel hét órára bevették a Várat.

Az utcában összesen 24 épületet vettek lajstromba a rendszerváltáskor, több a második világháborúban megsemmisült. De olyan is akadt, amelyikre több emeletet felhúztak 1945 után. Talán a legfordulatosabb története az 5. szám alatti teleknek van, amelyre 1867-ben a köztisztviselői állású mérnök, Liedemann Emil építette fel házát. 1870-es halála után az ingatlan három évig gróf Széchenyi István idősebbik fia, gróf Széchenyi Ödön (1839-1922) tulajdonába került. A hazai és az isztambuli tűzoltóságot is megszervező gróft a törökök tűzpasaként is emlegették. Ezt a házat Széchenyitől pont az az osztrák nemesi családból származó Wohlfarth Henrik vette át, aki a gróf ötlete nyomán fejezte be a Budavári Sikló építését. A házat 1917-ben Lukács Jenő gyáros vásárolta meg. Az ott lakó bérlőket – hivatalnokokat, tanítónőt – hatósági „rásegítéssel” kilakoltatta, és 1922-ben egy csinos kis villát terveztetett Kismarty-Lechner Jenővel. Mindezt közvetlenül Trianon után egy lakhatási válság kellős közepén. Emiatt nem örvendett túl nagy népszerűségnek.

Sok szép épület áll az utcában, de ezek közül mégis az egyik legérdekesebb a 14-es számú bérház, ahol száztíz éve idősebb Gerevich Aladár – minden idők legeredményesebb magyar olimpikonjának azonos nevű édesapja – vívóiskolát működtetett. Az épületről 1991-ben így írtak: „A házat a II. világháború óta nem tatarozták. Ikerház a vele szemben álló 29-es számú házzal. Szép formáival díszlehetne a Vár felé menő forgalmas utcának. Mindkét házat sok-sok nyugati turista fényképezi, hogy ismerőseinek elmondhassa, hogy ő még látta a háborús, sérült Budapestet.” Mára innen a lövésnyomok eltűntek, ám sok más házfalon még mindig mintha megállt volna az idő...

Körtvélyesi Csörsz

Forrás: Fortepan/Nagy Gyula

Leginkább már csak a gyerekeink játszanak

Nem volt olyan kerületi szervezésű amatőr kispályás focikupa 1993 óta, amin a Szent Anna Sördögök csapata ne indult volna el. Erről több mint 30 éves újságcikkek is tanúskodnak. Az idei Budavári Rendvédelmi Sportnapon is döntőbe jutottak, ahol a Tabáni Szent Sasokkal játszottak, és végül ezüstérmesek lettek. A Sördögök ebben a formájában lassan eléri a krisztusi kort, ami egy amatőr kispályás csapat esetében megsüvegezendő. Három alapítóval – Józsa Szabolcs, Csépai Miklós és Makrai Ákos – ültünk le egy kis múltidézésre.

A csapat a Szent Anna plébánia hittan csoportjába járó fiatalokból állt össze. S noha voltak külsősök, ez a közösségi kötődés a mai napig meghatározó. Először 1993-ban vettek részt a Vecsey András egykori önkormányzati képviselő és a kerület polgárőrségének egyik alapítója által rendezett amatőr kispályás focikupán. Egy évvel később az I. kerületi egyházak között ugyancsak Vecsey András által rendezett első labdarúgó bajnokságon még Szent Anna plébániaként indultak, aztán váltottak a ma is használt elnevezésükre. „A nevet én találtam ki, a sör szerete adta magát” – meséli Miklós. Az évenkénti kerületi egyházi focitorna mellett a Sördögök egészen 2008-ig részt vettek a katolikus plébániák között rendezett budapesti kispályás bajnokságban is.

A mából visszatekintve, az 1990-es évek közepe egy focibajnokság szervezése szempontjából is vadregényes időszaknak tűnik. Az elején még jó, ha 1-1 embernek volt mobilja egy-egy csapatból – mesélték –, így egyeztettek le a menetrendet egymás között. A liga az úgynevezett

Józsa Szabolcs, Csépai Miklós és Makrai Ákos a Szent Anna Sördögök csapatának alapítói | Fotók: Rényei Erna

gentleman agreement mentén szerveződött, azaz szóbeli megállapodás nyomán megbeszélték, mikor és hol lesznek a meccsek. Többek között arról is megállapodtak, hogy harmadosztálynál magasabb ligában játszó tagokat nem hoznak. Kicsit olyan volt ez, mint amikor a hulangancsoportok egymás között egyeztetik, hogy mikor és hol „csapnak össze”. A mérkőzések eleinte bíró nélkül zajlottak. A bajnokságot egy főszervező fogta össze, aki a csapatok képviselőivel egyeztetve dokumentálta az eredményeket, gólszerzőket, és végül így állt össze a végeredmény. Mivel ez egy baráti alapon szerveződött amatőr csapat, klasszikus edzésük sose volt, ahol csak tudtak, játszottak a kerületben a Toldy Gimnáziumtól a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnáziumig.

A katolikus liga idővel fejlődött: lett bíró és állandó helyszín, a Czakó. Sőt, egyre több csapat mérette meg magát, akadt időszak, amikor négy osztály is volt. A bajnokság a mai napig fut több osztállyal, de már nem a Czakón játszanak.

Összesen hat kerületi focikupát nyertek meg eddig

A csapatról már az 1994-es Várnegyedben is jelent meg cikk

A Sördögök magját úgy 10-12 fő alkotta. Az elmúlt években aztán megtörtént a nemzedékváltás. Immár az alapítók gyerekeinek van több játékerpce, de persze az alapgárda is lelkesen rúgja a bőrt, az idei rendvédelmi tornán az 51 éves Egri Gábor személyében a csapat adta a torna legidősebb játékosát. Mivel a Sördögök a kerület mind a 25 egyházi focikupán, illetve az elmúlt három évben megszervezett rendvédelmi kupán is elindultak – és ebből öt+egyszer nyertek, a hagyomány is azt diktálja, hogy – immár a főleg a következő generációval – a jövőben is mindegyiken részt vegyenek.

Balogh Roland

Éles csatákat hozott a Budavár Liga

Véget ért a kerületi kispályás amatőr csapatok részvételével zajló Budavár Liga őszi kiírása, miután november 12-én, szerdán a Czákó műfüves pályáján lejátszották az utolsó forduló mérkőzéseit. A bajnokságot az FC Leante csapata nyerte, miután a felső ház utolsó fordulójában egy kiélezett csatában 3-1-re felülmúlták a Tabáni Torpedó csapatát. Összesen hat csapat indult, az őszi ezüstérmes a Várkert Rakpart, a harmadik a lelkes szurkolótábor által kísért Tabáni Torpedó brigádja lett. A torna gólkirálya az FC Leante játékos, Béres Benedek lett, aki a rájátszásban 6, míg az alapszakaszban tíz találatot jegyzett. A bajnokságot a Budavári Önkormányzat által támogatott, és az I. kerület hivatalos felnőtt férfi labdarúgócsapata, a hatodligás BLSZ III. osztályában szereplő Budavári-Tabahon SE szervezte.

Az utolsó fordulót követően Böröcz László polgármester, Fazekas Csilla alpolgármester és a sportért is felelős önkormányzati képviselő, Fróna Levente adták át az érmeket és az elismeréseket a csapatoknak. Az eredményhirdetésen Böröcz László gratulált az alakulatoknak, és megerősítette, hogy az önkormányzat minden megtesz azért, hogy a kerületi nagypályás csapat, a Budavári-Tabahon SE immár a Czákón tudja majd játszani a hazai bajnoki meccseit. Az ehhez szükséges átalakításokat elvégzik, hogy a pálya megfeleljen a hazai labdarúgó szövetség, az MLSZ előírásainak. „Az a célunk, hogy az I. kerületi lakóknak minél jobb sportolási lehetőséget biztosítsunk. Az önkormányzat minden segítséget megad ahhoz, hogy a helyi közösségek érdekét szolgálva aki szeretne, az tudjon sportolni a kerületben” – jelentette ki a polgármester.

A liga tavasszal folytatódik.

-balogh

KRÍZISVONAL

**Gyermekek, családok, idősek,
egyedülállókról krízishelyzete esetén hívja
a Budavári Szociális
és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ
krízisvonalát!**

Hétköznap 9-16 óra között:

06-1/356-8363, 06-1/356-9599

Az éjjeli orrdugulás okai

Az egyszerű náthától az allergián át az alvási apnoéig sokféle oka lehet az éjjeli orrdugulásnak. Dr. Lukács Anita, a Fül-orr-gégeközpont – Prima Medica allergológusa, klinikai immunológus, fül-orr-gégész, audiológus arra figyelmeztet, hogy ha ez az állapot tartós, az nem csak az alvást teheti lehetetlenné, de betegség tünete is lehet. Azért alakul ki, mert az orrnyálkahártya megduzzad, benne az erek kitágulnak és nyák termelődik. Fekvő helyzetben a váladék még inkább elzárhatja a levegő útját.

A téli időszakban sokan szenvednek a felső légúti betegségektől, náthától. Nagy segítség lehet a recept nélkül kapható orrspray, kiegészítve tengervizes orrspray használatával. Azonban a függőség elkerülése érdekében ezeket a készítményeket csak 7-10 napig szabad alkalmazni.

A száraz levegő miatt is kiszáradhat a nyálkahártya, nem tudja védő funkcióját betölteni, és gyakrabban kaphatunk el felső légúti betegségeket. Ha 40 százalék alatti a hálószoba páratartalma, egy párásító eszköz vagy egy fűtőtestre helyezett nedves törölközővel tehetjük nedvesebbé a levegőt.

Előfordulhat, hogy fül-orr-gégészeti betegség okozza a tünetet. Az orrsövényferdülés jellegzetesen féloldali orrdugulást okoz, de orrpolipra is utalhat az orrdugulás. Ezen kívül reflux vagy orrkagyló-megnagyobbodás miatt is jelentkezhet a dugulás.

A pollenallergiások szezonban sokkal erősebben tapasztalhatják tüneteiket, sokszor éjszaka. Ennek oka, hogy a hajon, és az ágyneműhuzaton megtelepedhetnek a pollenek, amelyeket fekvéskor még könnyebb belélegezni. Ezért fontos a gyakori hajmosás, párnahuzatmosás. Az ágyban található háziporlatka is kiválthat allergiás tüneteket. Ellenük az ágynemű 60 fokon történő mosásával, a matrac rendszeres porszívózásával védekezhetünk. Tartós megoldás csak allergén immunterápiával érhető el.

(x)

A MŰVÉSZETTÖRTÉNET MAGYAR MESTEREI

GIMESY PÉTER MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
ELŐADÁSSOROZATA

Ismerje meg a magyar festészet legnagyobb mestereit egy inspiráló, vetített képekkel kísért előadássorozatban!

Székely Bertalantól Csók Istvánig – hat este, melyeken a festmények történeteire életre kelnek.

Ajándékozzon tudást, élményt, művészetet!
A Jóкаи Bérlet tökéletes karácsonyi ajándék mindazoknak, akik szeretik a szépet.

Helyszín: 1011 Budapest, Iskola utca 28.

JÓKAI BÉRLET

2026. JANUÁR – JÚNIUS

6 alkalmas bérlet: **11000 Ft**

Kedvezményes 6 alkalmas bérlet
I. kerületi lakosoknak: **9000 Ft**

ELŐADÁSOK:

- JAN. 27. • Székely Bertalan festészete
- FEBR. 17. • Ferenczy Károly
- MÁRC. 10. • Csontváry Kosztka Tivadar
- ÁPR. 14. • Rippl-Rónai József
- MÁJ. 5. • Gulácsy Lajos
- JÚN. 2. • Csók István

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

JÓKAI ANNA
SZALON

Egy hónapig lehet még Bubizni

Idén december 23-án bizonytalan időre leáll a népszerű budapesti közbringa-szolgáltatás, a MOL Bubi. Noha a pályázat már 2024-ben elindult, egyelőre nem tudni, mikor sikerül leszerződni a még ki sem választott új szolgáltatóval. A most lejáró szerződés meghosszabbítására nincs jogi lehetőség. A korábbi tendergyőztes Csepel Kerékpár-gyártó Zrt. és a NextBike nem lelkesedik az átmeneti üzemeltetésért, a most futó tenderben külön indultak, ám mindkét céget kizárták. A Budapesti Közlekedési Központ (BKK) arról tájékoztatót, hogy havi bérletet november 22-ig lehet vásárolni,

amelyek annak lejáratáig használhatóak. November 23-ától azonban a havi bérletek nem újulnak meg automatikusan, hanem ezt követően a társaság bevezeti a téli MOL Bubi-bérletet. Ez 500 forintért lesz elérhető, és a korábbi bérletkonstrukciókkal megegyező feltételekkel használható – azaz egy bérlettel 30 percig ingyenesen lehet kerékpározni. A téli bérlet – függetlenül a megvásárlás napjától – december 23-án jár le. A BKK azt is jelezte, azon dolgoznak, hogy decembert követően hasonló feltételekkel valahogy működjön a szolgáltatás.

Várnegyed

Fotó: Balogh Roland

Változás a Dózsa György téren

Október végétől a Budapest Közút alapjaiban változtatta meg a Dózsa György teret körülvevő közutak forgalmi irányait. A módosítás jelentős mértékben a várból leérkező, és a téren parkoló nagy turistabuszok mozgásával függ össze. A változás sokak értetlenségét kiváltotta. De amint arról Fróna Levente képviselő beszámolt, most a vár felől könnyebb ráfordulni az Attila útra, és onnan a Palota út felé felkanyarodni, mert a külső sáv (ahol jelenleg a buszmegálló is van) kanyarodóssá alakult.

A turistabuszok eddig tolatva parkoltak be a Dózsa-szoborral szemben, ehelyett mostantól orral előre állnak majd be, tolatva pedig – a vélemények szerint – egyszerűbben tudnak visszacsatlakozni a forgalomba.

A Budapest Közút azzal is indokolta a forgalmirend-változást, hogy a tér észak-nyugati oldalán az Attila utat keresztező gyalogátkelőhely környezetében az egymással korábban konfliktusban lévő forgalmi irányok számát csökkentve a gyalogosok forgalombiztonsága növelhető. A helyszínen november végén azt tapasztaltuk, hogy a turistabuszok még mindig háttal állnak be, és kanyarodásukkor az Attila út összes sávját elzárják a forgalom elől.

A tesztjellegű forgalmirend-változást az önkormányzat monitorozza, és amennyiben ez nem teremt egyszerűbb és jobb közlekedési feltételeket, akkor visszatér saját jelzőlámpa-telepítési javaslatához.

ambrus

Fotó: Kuthi Aron

Beköszöntöttek a szeles, esős napok. De vajon hogy kerül éppen a fa tetejére egy piros esernyő? Vagy még inkább ki az, aki felmászik érte?

Vezetékfektetés a Krisztina Körúton

Novemberben a Krisztina körút Déryné és a Mikó utca közötti szakaszán folytatódott az elektromos vezetékek fektetése, amely miatt a járdát teljes szélességében le kellett zárni ezen a szakaszon. A munkálatokat az É-B Hálózatszerelő és Tervező Kft. a Budapest Dísz és Közvilágítási Kft. megbízásából végezte. A gyalogos közlekedés az úttesten, elkerítve volt lehetséges. A vezetékszerelés utáni aszfaltozás itt időben elkezdődött, a szakaszt határidőre átadták a forgalomnak.

Ugyanez a kivitelező cég végezte a munkát még októberben a Krisztina körút Mákos Guba és az MKIK székház közötti szakaszán, sajnos ott nem végeztek időben, az aszfaltozás bő egy héttel csúszott. VN

Fotó: Kuthi Aron

A megfejtés Kassák Lajos Advent van című versének két sora												
1.	↓	NAHÁTI	↓	ÉJFÉLIG TART	↓	ELŐTEREMT	↓	TOVÁBB, UTÁNAMI	↓	MOSZAT	↓	↓
JUTTAT				ÉRZELMI KÖTÖDÉS		BUZGALOM, ANGOLUL		MÁLTA AUTÓJELE				↓
↩		3.	↗		↘		↘		↘	↓	ELSŐ BETŰNK	ANGOL NÉVELŐ
		PÁLYAUDVAR									ATTILA NÉVVÁLTOZATA	...PUSZTA, GOMBA KÖZSÉG KÜLTERÜLETE
VÁGNI KEZDI			↓	ZORRO	↗	FÉLSZEGI	↗	SZEM. NÉVMÁS TÖBBES SZÁMÚ TÁRGYRAGOS ALAKJA	↗			MARHAKERESKEDŐ, RÉGIESEN
				A TÖBBES SZÁM JELE		RÓMAI 1000		CSONAKOT HAJT				
2.	↩						SZ	KÖZÉPEN HASALI				KÉRDŐSZÓ
HOLLAND AUTÓJEL				A SUGÁR JELE	↗	ZÁRÓ, BEFEJEZŐ	↗					
				FIZIKAI IDŐ		EREDJI						
VALLÁSLAG TISZTELT TÁRGY MAGYAR VILLAMOS MŰVEK							REGGELI KEZDETI			KÉST FEN		
↩				SEZMÉLYES NÉVMÁS	↗	BANÁN SZELETI	↗			SZINTÉN NE		KÖTŐSZÓ
										LOMBOS NÖVÉNY		TÉLI SPORT-ESZKÖZ
KÖZÉPEN ODAÁLLI				... UIBO, ÉSZT KÖLTŐ	↗			BERREGŐ BETŰNK	FÉLFAI		VAS MEGYEI KÖZSÉG	
				UGYANI				JAPÁN AUTÓJEL		😊	AZ ÚT JELE A FIZIKÁBAN	
😊	↩									ZOKOG		

VÁRNEGYED

BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZVÁROS

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Községi Nonprofit Kft.
Szerkesztőség: 1016 Budapest, Krisztina krt. 73.
Telefon: +36-20/433-8222
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Roland, Szilléry Éva
Fotó: Rényi Ernő, Tóth Tibor, Törő Balázs, Vadnai Szabolcs
Címlapfotó: Vadnai Szabolcs
Arculat: Tóth Andrej
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
Minden jog fenntartva! A lapban megjelenő fizetett hirdetések valóságtartalmáért felelősséget nem vállalunk!
Megjelenik 16 000 példányban.

10 KÜLÖNBSÉG

Budavári kulturális ajánló

2025. november 25. – december 20.

Jegyek minden programra a www.maraikult.hu oldalon és az alábbi intézményekben
a program előtt egy órával, pénztári nyitvatartási időben kaphatók.

Jegypénztár: 1016 Budapest, Krisztina körút 73.

Nyitvatartás: hétfő-csütörtök: 10.00-17.00, péntek: 10.00-15.00.

Jókai Anna Salon: szerdánként 10.00-18.00 óráig, valamint programok előtt 1 órával.

I. kerületi lakosok a megjelölt programokra kedvezményes jegyet válthatnak.

Rendezvényeinken kép- és hangfelvétel készülhet, melyet weboldalunkon és közösségi média felületeinken felhasználhatunk. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Márai Sándor Művelődési Ház – MáraiKult

Sudár Annamária és a Misztrál

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

Nyitvatartás:

hétfő–péntek: 9.00–21.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan

NOVEMBER 30., VASÁRNAP, 18.00

A várakozás zsoltára

Sudár Annamária és a Misztrál együttes adventi estje
A Jékely Zoltán egyik versének címét viselő összeállításban szépirodalmi részletek, megzenésített versek és népdalfeldolgozások segítségével a várakozásról, adventről és a megszülető reményről szeretnénk beszélni.

Belépőjegy: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2500 Ft

DECEMBER 2., KEDD, 18.00

Költők, írók Krisztinája – 2. rész

Helytörténet helyben Saly Noémivel

Az októberi téma folytatásával, azaz a Tabán több százados múltjának további ismert és kevésbé ismert költőinek és íróinak a bemutatásával jelentkezünk a megszokott minőségben. Ritkán hallható érdekességek az I. kerület elfeledett történeteiről, embereiről és helyszíneiről, a Tabánról és tágabb környezetéről a legnépszerűbb helytörténeti szakértőjének előadásában.

Belépőjegy: 1500 Ft

NOVEMBER 28., PÉNTEK 19.00

Márai nyomában II.

*Beszélgetés Márai Sándor születésének
125. évfordulója előtt tisztelegve*

Mit jelent Márai Sándor nyomában járni az I. kerületben, milyen inspirációt adnak írásai és különleges életútja? A felolvasással egybekötött beszélgetés-sorozat második estjén e kérdésekre keressük a választ.

Vendégeink: **Kéry Bálint Bence** képzőművész, tanár
Száraz Miklós György József Attila- és Magyarország Babérkoszorúja-díjas író, **Hirtling István** Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész,

Mészáros Tibor irodalomtörténész

Moderátor: **Bauer Eszter**, Budavár kulturális ügyekért felelős tanácsnoka

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Saly Noémi

DECEMBER 3., SZERDA, 18.00

Töltsd meg a hétköznapiakat ünneppel!

Márai Sándor az ünnepekről

Szívesen jegyezte le gondolatait az ünnepekről is, más volt a Mikó utcában, amikor kutyát ajándékozott feleségének, más a világháború idején és ismét más jelentése volt számára a száműzetésben. Az est írásai között egyházi és állami ünnepek mellett megismerhetjük gondolatait a névnapról is, mindezt a tőle megszokott sajátos, hol komoly, hol csipkelődő stílusban.

A borkóstolóval egybekötött esemény a Budai Polgári Közösséggel együttműködésben valósul meg.

Előadók: **Hirtling István** Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész, **Mészáros Tibor** irodalomtörténész, a Márai Sándor-hagyaték gondozója

Közreműködik: **Tárkány-Kovács Bálint** cimbalomművész

Belépőjegy: 3000 Ft

A belépés I. kerületi lakosok számára díjtalan, de regisztrációhoz kötött: www.maraikult.hu

DECEMBER 5., PÉNTEK, 14.00

Karácsonyi asztaldíszkészítő workshop

Szeretet Klub

Nagy téli ünnepkörünk keretében egy olyan, különösebb jártasságot és kézügyességet nem igénylő, mégis dekoratív díszet készíthetnek el és vihetnek haza a klubtagok, mellyel a karácsony meghittségét is otthonaikba csempészhetik.

Miklós nap és a Mikulás közeledtével meglepetés uzsonnával készülünk a résztvevőknek.

Foglalkozásvezető: **Fülöp Nóra**, Wedding Wonderland

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Információ: kellner.balazs@maraikult.hu

DECEMBER 5., PÉNTEK, 16.00

A tengerszemű hölgy

Jókai olvasóköri 2.0

A **POKET** és a **Nemzeti Művelődési Intézet** közösen hívja életre a POKET – Jókai Olvasóköroket. A program célja, hogy Jókai Mór regényei újjászülessenek a közösekben beszélgetések, viták és közös élmények formájában. A program hét alkalommal kísér el bennünket Jókai világába, ahol nemcsak olvasunk, hanem együtt gondolkodunk, nevetünk és rácsodálkozunk a történetekre. A negyedik találkozón egy közösségi vetélkedő formájában csapatok mérik össze leleményességüket és kreativitásukat.

Ezennel **A tengerszemű hölgy** című regényt dolgozzuk fel.

A programsorozaton való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött: www.maraikult.hu

DECEMBER 4., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Márai és én – Mayer Mátéval

Pszichológiai útmutató Márai Sándor gondolataihoz

Személyiségünk, kapcsolataink egyik legfontosabb része a szenvedély. Ugyanakkor erről nem szoktunk, nem szeretünk beszélni, hiszen sokszor túl intim témának tűnhet.

Márai Sándor Füveskönyvében sokat ír erről a különös érzésről is. Ezen az estén Mayer Máté pszichológus, párterapeuta segítségével és Márai gondolataival igyekszünk alaposan körbejárni, mit is jelent a szenvedély az életünkben, hétköznapijainkban, párkapcsolatunkban.

Egy különleges beszélgetéssorozat, amely megpróbál válaszokat találni olyan kérdésekre is, amelyeket magunknak sem merünk feltenni.

A harmadik alkalommal vendégünk:

Mayer Máté pszichológus, párterapeuta

Beszélgetőtárs: **Erhardt Ágoston** televíziós műsorvezető, mentálhigiénés szakember.

Belépőjegy: 2000 Ft

Belépőjegy a helyszínen: 3500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500Ft

Mayer Máté

Új Gereben & Lukács Miklós és Borbély Mihály

DECEMBER 9., KEDD, 18.00

A 12 zord éj, avagy az ünnepek közötti időszak hiedelmei és legendái

Az előadás azt a rendkívül színes hiedelem- és szokásrendszert mutatja be, amely évszázadokon át izgalmassá és néha hátborzongatóvá tette a karácsony és vízkereszt közötti 12 éjszakát, és nyomokban máig megtalálható hagyományaink mélyén. A népi hiedelmeket mítoszok és legendák teszik teljessé, így még az ismert személyek – mint a **Luca, a Krampusz vagy a Mikulás** – is felfedik teljesen ismeretlen, valódi arcukat.

Az előadó **dr. Csanádi Viktor Holló** hiedelemkutató, a Népi Hiedelmek Múzeumának megbízott intézményvezetője és a Népi Rítusok Kutatócsoportja, valamint a Nemzetközi Antropológiai- és Néprajztudományi Társaság tagja, missziós lelkész.

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

DECEMBER 10., SZERDA, 19.00

A gyertyák csonkig égnek

Márai filmklub

Magyar filmdráma, 90 perc, 2005

Márai Sándor világsikerű regénye a késői leszámolás drámája. Két fiatal katona, két testi-lelki jó barát negyven évvel ezelőtt – és két gyanakvó, megkeseredett, lelkiismeretfurdalásokkal teli öregember most. A két dátum között az üresség. Nem találkoztak a negyven év alatt; egyikük a trópusokon katonáskodott, a másik a katonai szolgálat letelte után ült csak kastélya könyvtárában, és a spalettákat bámulta. De most találkoznak, és kezdődhet a leszámolás. Mi történt akkor, azon a negyven évvel ezelőtti napon? Miféle halálos bűn kövétel most tisztázást? A kérdések, szenvedélyek mögött egy halott: Krisztina, egyikőjük szeretett felesége. Hasonló szenvedély volt a két barát részéről akkor, ugyanezen nő iránt. Az egyik csalt és menekült, a másik maradt, de nem nyújtott kezét a bajban Krisztinának. Most mindketten szembesülnek az árulással. Most, amikor már elfogytak a gyertyák. Csonkig égtek.

Rendező: **Iglódi István**

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

DECEMBER 13., SZOMBAT, 19.00

Zenei fúziók és generációk találkozása

Új Gereben & Lukács Miklós és Borbély Mihály

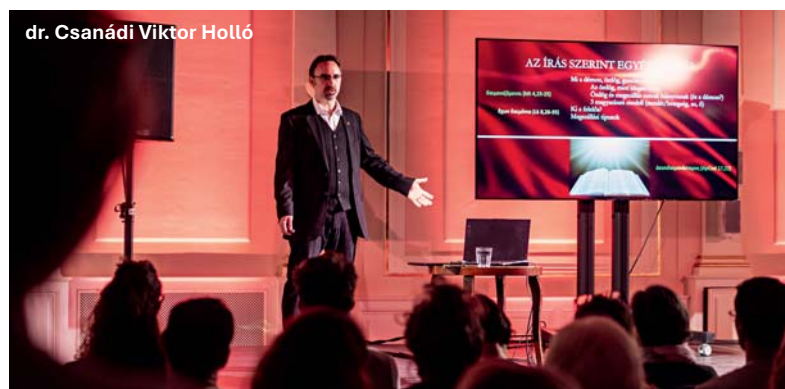
A MáraiKult színpadán egy különleges koncerten különböző korosztályok zenészei hoznak létre varázslatos zenei élményt. Az oszakai világkiállításon nagy sikert aratott produkció most újra életre kel, hogy elhozza a népzene, a jazz és az improvizációk egyedülálló fúzióját. A citera, koboz, gardon, cimbalom és fúvós hangszerek mesteri hangzása mellett a tánc is szoros kapcsolatba kerül a zenével-, ezzel egyedülálló élményt biztosítva. Ez a koncert nemcsak a zene, hanem a különböző generációk harmonikus együttműködése révén is különleges.

Fellépők:

Borbély Mihály (fúvós hangszerek), **Lukács Miklós** (cimbalom), **Farkas Zoltán „Batyú”** (gardon, dob, tánc), **Debreczeni-Kis Helga** (citera hegedű, ének), **Tóth Ildikó „Fecske”** (tánc), **Szlama László** (koboz, ének), **Túry Ferenc** (citera)

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

www.maraikult.hu

dr. Csanádi Viktor Holló

DECEMBER 16., KEDD, 19.00

Hogyan válhat erőforrássá a múlt, hogyan alakítható szabadon a jövő?

Pál Feri atya előadása

„De sokszor hallottam már azt a mondatot, hogy a jelenben kell élni, és felesleges a múlttal foglalkozni! Amikor valaki azt mondja, hogy értelmetlen a múlttal foglalkozni, hiszen azt már nem lehet megváltoztatni, nagy precizitással fejezi ki, hogy azt gondolja: az segítene rajta, ha a múltat megváltoztathatná. Azt hiszi, a múlttal kapcsolatos egyetlen lehetősége az volna, ha azt meg nem történte tehetné vagy átírhatná, de minthogy ez lehetetlen, nincs dolga ezzel. A sejtjeink azonban őrzik a múltunkat, ezért az hatást gyakorol a jelenünkre” – állítja **Pál Feri**, aki aktuális előadásán ezt a témát bontja ki a tőle megszokott lebilincselő stílusban.

Belépőjegy: 4000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

PROGRAMAJÁNLÓ

DECEMBER 19., PÉNTEK, 14.00

**Karácsonyi dalkoszorú Popovics Emese
népdalénekekkel**

Szeretet Klub

A koncerten a Kárpát-medence különféle területeiről származó karácsonyi és népdalénekeket hallgathatunk ci-terakísérettel. A munkácsi születésű Popovics Emese az oszakai Expo 2025 magyar pavilonjának állandó fel-lépője volt. Egyetemi tanulmányait a Zeneakadémián végzi. A klub hagyományainak megfelelően karácsonyi uzsonnával várjuk vendégeinket.

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak.

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

kellner.balazs@maraikult.hu

Popovics Emese

Virág Benedek Ház

1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.
Nyitvatartás:
szerda–péntek: 14.00–18.00,
szombat: 10.00–13.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan.

DECEMBER 3., SZERDA, 18.00

Ünnepváró karácsonyi dekoráció készítése

Horgoló workshop – ötödik alkalom

Az ötödik alkalommal ünnepi hangulatban készítünk apró, horgolt díszeket – csillagot, harangot, fenyődísz vagy mini koszorút. A 3 mm-es pamut zsinórfonal és fonalmaradékok felhasználásával könnyen és gyorsan elkészíthető, mégis látványos darabokat alkotunk. A foglalkozás célja, hogy a sorozat zárásaként mindenki sikerélménnyel gazdagodjon, és kedves, kézzel készült ajándékokat vihessen haza. Egy hangulatos évszáró beszélgetéssel zárjuk a közös munkát.

Belépőjegy: 8000 Ft

NOVEMBER 26., SZERDA, 18.00

Adventi koszorúkészítő workshop

Ahogy november vége közeledik, megkezdődik a karácsonyi készülődés varázslatos időszaka. Szeretettel várunk mindenkit egy kreatív estére, amelyen saját adventi koszorút készíthetnek a résztvevők. Biztosítjuk a szükséges eszközöket, díszeket (gyertyák, termékek, figurák, üveggömbök, dekorzsinórok) és a szakértői támogatást, hogy a koszorú valóban különleges legyen. Választhatnak fenyő vagy toboz adventi alapot, mindezt négy különböző színkombinációban.

Foglalkozásvezető: **Fülöp Nóra**, Floral Wonderland

Belépőjegy: 13 900 Ft

A férőhelyek száma korlátozott!

Jegyeket kizárólag elővételben lehet vásárolni!

A workshop 14 éves kortól ajánlott.

DECEMBER 12., PÉNTEK, 18.00

Kintsugi workshop

A kintsugi technika akkor keletkezett, amikor Asikaga Josimasza japán uralkodó eltörte kedvenc kínai teáskannáját. Odaadta szolgájának, hogy vigye, és javíttassa meg, de legyen szebb és értékesebb, mint volt. Egy kézműves a töréseket lakkal ragasztotta össze, és aranyporral fedte be: így született meg a kintsugi.

A kintsugi magában hordozza a tökéletlenség szépségét, kiemeli a törést, tiszteli és elfogadja a tárggyal együtt, és arra tanít, hogy az emberek is így tegyenek a saját életükben.

Ne hagyd ki ezt az alkotói utazást, amelyen az ajándékok többek lesznek egyszerű tárgyaknál, és valódi szeretet – üzenetké válnak!

A foglalkozást tartja: **Kollerits Eliza** pszichológus, művészetterapeuta

Belépőjegy: 9000 Ft

A workshop 16 éves kortól ajánlott.

DECEMBER 12., PÉNTEK, 19.00

Pribojszki Máttyás Szájharmonika Klub

Pribojszki Máttyás szájharmonikás, énekes, dalszerző immár 15 éve, havonta működő klubja, amelynek jó ideje a Virág Benedek Ház ad otthont. A kiváló hangulatú esteken, koncerteken minden alkalommal meghívott vendégek, valamint alkalmi közreműködők színesítik a programot igazi örömmel.

Vendég: **Ryan Donohue** (USA) gitár, ének

Belépőjegy: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Jókai Anna Szalon

NOVEMBER 27., CSÜTÖRTÖK, 10.30

Irka kör

Szüretről és borról szóló versek

Közönségünk magyar költők szüretről és borról szóló verseiből hallgathat meg összeállítást.

A belépés ingyenes!

NOVEMBER 27., CSÜTÖRTÖK, 19.00

Romantikus Zenei Szalon

Az est műsora a német és belga romantika egy-egy fontos alakjának műveiből ad ízelítőt.

Richard Strauss fiatalkori hegedűszonátájában már érezhető a későbbi gigászi kompozíciók csírája, míg **Eugène Ysaie** szóló és két hegedűs szonátája a kora XX. század érett romantikájába kalauzol minket.

A Romantikus Zenei Szalon koncertje a századforduló kamarazenéjét hívatott bemutatni a korabeli előadói gyakorlatot követve – Magyarországon először – historikus hangszereken.

Műsor: Eugène Ysaie: Szonáta két hegedűre, Eugène Ysaie: E-dúr szólószonáta hegedűre, op. 27 no. 6.

Richard Strauss: Szonáta hegedűre és zongorára, op. 18. Közreműködik: **Paulik László** (hegedű), **Kapor Andrej** (hegedű), **Dani Imre** (zongora)

Belépőjegy: 2000 Ft

Belépőjegy a helyszínen: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

A koncert a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával valósul meg.

1011 Budapest, Iskola utca 28.

Nyitvatartás:

szerda 10.00-18.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan.

NOVEMBER 28., PÉNTEK, 19.00

„Kontinensnyi dallam”

Zenés utazás két hegedűvel és zongorával

Öt ország öt zeneszerzője. Első ránézésre nagyon különbözőek, de abban mégis hasonlítanak, hogy mindannyian előszeretettel inspirálódtak saját országuk népzenei hagyományaiból. A zeneirodalomban számos művet találhatunk hegedű-zongora felállásban, míg két hegedűre és zongorára jóval kevesebb íródott. A kamarazenének e gyöngyszemeiből válogattak az est művészei izgalmas összeállításban. A koncerten a romantikától kezdve az impresszionizmuson át egészen a Sosztakovics-i sziporkázóan szellemes dallamokig a zenei stílusok széles palettája tárul a közönség elé.

Műsor: Moritz Moszkowski: g-moll szvit 2 hegedűre és zongorára, op.71., Johannes Brahms: c-moll scherzo, Darius Milhaud: Szonáta 2 hegedűre és zongorára, op.15., Antonín Dvořák: G-dúr Szonatina hegedűre és zongorára, op.100, B 183., Dmitrij Sosztakovics: öt darab két hegedűre és zongorára

Közreműködik: **Gál-Tamási Mária** (hegedű),

Gál-Tamási Anna (hegedű), **Vermes András** (zongora)

Belépőjegy: 2000 Ft. A helyszínen: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

Marlene Dietrich

DECEMBER 2., KEDD, 18.30

Madarász Viktor – A meg nem alkuvó festő

A művészettörténet magyar mesterei – előadássorozat
Madarász Viktor (1830-1917) életműve a magyar romantikus historizmus legjelentősebb teljesítményeinek egyike. A festő azok közé tartozott, akik nem egyeztek ki a fennálló politikai renddel. Madarász egész életében a magyar történelem meghatározó és sorsfordító eseményeit festette. Az előadás kitér a kevésbé ismert – sokszor egy apró, elrejtett képi elem segítségével kifejezett – üzenetekre is.

A sorozat házigazdája és előadója: **Gimesy Péter** művészettörténész, filozófus

Karácsonyi ajándékkötlet – művészettörténeti bérlet a Jókai Anna Szalonban:

- Január 27. – Székely Bertalan
- Február 17. – Ferenczy Károly
- Március 10. – Csontváry Kosztka Tivadar
- Április 14. – Rippl-Rónai József
- Május 5. – Gulácsy Lajos
- Június 2. – Csók István

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

6 alkalmas bérlet (2026 január-június): 11 000 Ft

Kedvezményes 6 alkalmas bérlet I. kerületi lakosoknak (2026 január-június): 9000 Ft

Kurucz Ádám

DECEMBER 4., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Malko Teatro: Anyám, Marlene

Zenés pódiumelőadás

Marlene Dietrich filmjei talán elfelejtődtek, de dalai máig ott forognak a köztudatban. Az előadás **Maria Riva „Anyám, Marlene”** című regénye és Marlene Dietrich önéletrajzából vett szövegrészletekre épül. A színésznő lányának lenni már önmagában hordozott annyi drámaiságot, hogy az alkotók a további sztorikkal inkább könnyebbé akarták tenni a történetet. Az esten nem az életrajzot ismerjük meg, hanem inkább csak villanásokat egy világsztár hányatott művészi és családi életéből, aki megpróbált erkölcsös maradni a XX. században, és ezért rengeteg támadást, bántást kapott a honfitársaitól és a lányától egyaránt. Az előadáson olyan dalok hangzanak el, mint: a Lili Marlen, A kis dobos, a Hová tűnt a sok virág, a Falling in love, az In den Kasernen.

Szereplők: **Hadzsikosztova Gabriella**

Zenészek: **Simon Attila, Weisz Gábor, Gyányi Tamás**

Rendező: **C. Nagy István**

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:

elsokeruletibolgarok@gmail.com

Az előadás a Budapest I. kerületi Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében valósul meg.

DECEMBER 9., KEDD, 18.00

PetersPlanet Könyvklub

Peru felfedezése

Az idei év utolsó PetersPlanet Könyv Klubjában Peruba utazunk, közös könyvünk az irodalmi Nobel-díjas **Mario Vargas Llosa** legutóbb megjelent regénye, a **Csendes forradalom**.

A klub vezetője és moderátora: **Szűcs Péter** utazó, újságíró, író, a PetersPlanet.travel online utazási magazin és a Dharma című regény szerzője.

Belépőjegy: 2000 Ft, a helyszínen: 2500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

DECEMBER 11., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Kurucz Ádám előadóestje Máraival

A Márai Sándor életművét bemutató verses-prózai összeállítás gerincét a szerző versei és az általa írt **Füveskönyv** gondolatai, elmélkedései képezik. A 60 perces műsor érinti Márai szerelmi líráját, Istenhez fűződő kapcsolatát és a szülőhazája iránti eltéphetetlen köteléket. Az előadás áttekinti az író legfontosabb szakmai és magánéleti stációit – különös tekintettel az 1948 utáni emigrációs korszakra. Elhangzik Márai legismertebb versei közül a *Halotti beszéd* és a *Mennyből az angyal*. Összeállította és előadja: **Kurucz Ádám Konrád** Latinovits-díjas versmondó

Belépőjegy: 3000 Ft (A helyszínen: 3500 Ft)

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

DECEMBER 16., KEDD, 17.00

Lovász Irén dalolóköre

Foglalkozásvezető: **Lovász Irén** Kossuth-díjas
népdalénekes, néprajzkutató

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
info@budaipolgarikozosseg.hu

Fotó: Cseke Csilla

Lovász Irén

DECEMBER 18., CSÜTÖRTÖK, 17.00

Adventi hangoló

Kerületünk közkedvelt színművésznője, **Rák Kati** idén is a Jókai Anna Szalonban tartja meg a közelgő karácsonyra hangoló koncertjét.

A hagyományos magyar karácsonyi dalok mellett világhírhírt utazásra hívjuk a dalok szárnyán a velünk ünneplőket. A karácsonyt idéző dalokat, verseket **Bernáth Ferenc** gitárművész kíséri.

Szeretettel várunk minden korosztályt: családokat, gyerekeket, szüleiket és nagyszüleiket!

Belépőjegy: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

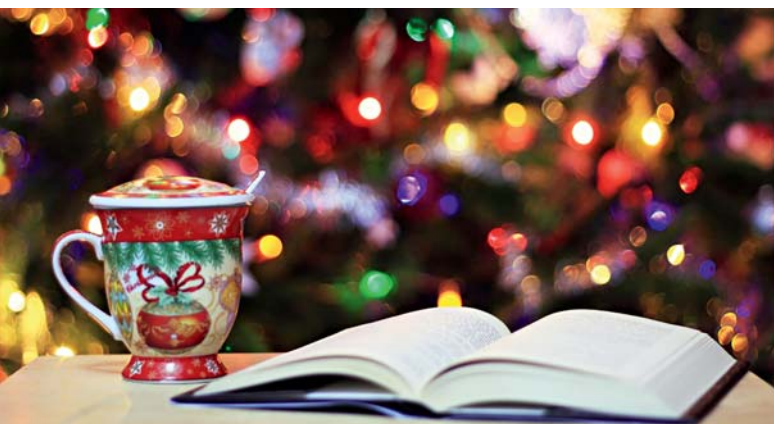
DECEMBER 18., CSÜTÖRTÖK, 10.30

Irka kör

Télről, karácsonyról és az újról szóló versek

Közönségünk magyar költők télről, karácsonyról és az új évről szóló verseiből hallgathat meg összeállítást.

A belépés ingyenes.

Tér-Kép Galéria

2025. NOVEMBER 15. – 2026. JANUÁR 10.
MÁRAI BUDÁN

Képzőművészeti kiállítás

A Márai Sándor születésének 125. évfordulója alkalmából meghirdetett Márai Budán című pályázatra érkezett művek közül most Ön is segíthet kiválasztani egy közönségdíjas alkotást. A festmények, grafikák, fotók és iparművészeti művek mind Márai életének, budai kötődésének vagy írói világának egy-egy személyes értelmezését mutatják be. Egy írásában a festészetről így vall:

„A festés mágia. Mi a mágia...? Hát ígézet, varázslat. Keverék szóból, álomból, jelképből, érzésből, keverék, bűvös jegyek egyvelege, melynek visszaható ereje van az életre, éppen úgy, ahogy az életnek képalkotó, jel-kép-elevenítő ereje is van.”

Születésének 125. évfordulója alkalmából a Budavári Önkormányzat meghirdette a Márai Sándor-emlékévet, és felhívást tett közzé képzőművészeti alkotások létrehozására, Márai Budán címmel. A beérkezett pályamű-

**1016 Budapest,
Krisztina körút 83-85.
Nyitvatartás:
kedd-szombat: 14.00-18.00**

veket művészeti szakemberekből álló zsűri bírálta el, a kiválasztott alkotásokat most a Tér-kép Galéria és a Virág Benedek Ház mutatja be.

A pályaművek legnagyobb része festmény, grafika és fotó, kisebb számban iparművészeti alkotás, melyek hol szorosabban, hol csupán általánosabban kapcsolódnak az író munkásságához, művészi attitűdjéhez, személyiségéhez.

A kiállítás megtekinthető:

2025. november 15. – 2026. január 10.

A képzőművészeti kiállítás két helyszíne:

a Tér-Kép Galéria és a Virág Benedek Ház

A kiállítás megtekintése ingyenes.

Várnegyed Galéria

DECEMBER 12., PÉNTEK, 17.00

Petőcz András: Ismeretlen nyelven

Finisszázs

A kiállítás záróeseményén Petőcz András személyes tárlatvezetésével búcsúzunk az Ismeretlen nyelven című tárlattól. Az esemény alkalmat kínál arra, hogy a látogatók a művésztől halljanak a kiállított munkák gondolati és alkotói háttéréről. Kurátor: **Rozgonyi Lia**
A belépés ingyenes.

1015 Budapest,
Batthyány utca 67.

Nyitvatartás:
csütörtök, péntek:
14.00–18.00,
szombat: 10.00–14.00.

Vízivárosi Klub

1015 Budapest,
Batthyány utca 26.

Nyitvatartás:
hétfő, szerda, péntek
9.00–16.00 között, továbbá
a programokhoz igazodva.

DECEMBER 3., SZERDA, 17.30

Mexikó

Világjáró-előadássorozat

Mexikó a civilizációk találkozásának színtere, ahol az ősi maja és azték kultúra a spanyol örökséggel fonódik egybe. Cortés és seregei gyarmatosították a területet, értékes kincseit az óvilágba szállítva. Habsburg Miksa császár révén magyar vonatkozása is lett az országnak. Az előadás Mexikó gazdag történelmét, kulturális sokszínűségét és ikonikus építészeti emlékeit mutatja be: világörökségi helyszíneit, a guadalupai kegyhelyeit a Yucatán-félsziget maja piramisait és Cancún homokos strandjait.

Belépőjegy: 1000 Ft

Borsos Miklós Emléklakás

NOVEMBER 25., KEDD, 17.00

Emlékezzünk Borsos Miklósról

Zene, beszélgetés, felolvasás Győrfy Gergely hegedűművésszel és Simó József előadóművésszel

Tanítványok és barátok emlékei Borsos Miklósról kedves zeneműveinek kíséretében, amelyek közül az est folyamán **Győrfy Gergely** előadásában felcsendülnek: J.S.Bach, Dvořák, Debussy, Vivaldi, Manuel Ponce, Paradis, Karlos Gardel, W.Croll, Paul-Ben Haim, Massenet, Milhaud, Schubert, Liszt, Győrfy Gergely, Castelnuovo Tedesco, Kreisler.

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
www.maraikult.hu

1014 Budapest, Úri utca 6.

Nyitvatartás:
szerda: 10.00–18.00
péntek: 10.00–16.00
Más napokon
bejelentkezés alapján.

Győrfy Gergely
hegedűművész

DECEMBER 6., SZOMBAT, 18.00

Miklós nap

Barcsay Jenő, Borsos Miklós és Erdély

Dr. Feledy Balázs művészeti író előadása Barcsay Jenő Kossuth-díjas grafikus, festőművészről születésének 125. évfordulója alkalmából. Az est egyben Borsos Miklós Kossuth-díjas grafikus, érem- és szobrászművész előtt tiszteleg a hagyomány szerint, Miklós napon.

Közreműködik: **Dr. Lovász Irén** Kossuth-díjas népdalénekes, néprajzkutató

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
www.maraikult.hu

Adventi programok

DECEMBER 6., SZOMBAT, 10.00-12.00

Mikulásünnepség és jégpályaavató

Mikulás-várás, jégpálya megnyitó és Garázsvásár a Czakón

Helyszín: Czakó utcai Sport-és Szabadidőközpont (1016 Budapest, Czakó u. 2-4.)

Időpont: 2025. december 6., szombat, 10.00–12.00

Hangszersimogató gyermekkoncert – **Bársony Bálint**, **Korzenszky Klári** és zenekara

Mézeskalácssütés

A belépés ingyenes.

DECEMBER 17., SZERDA, 15.00

I. kerületi Időskorúak Karácsonya a Várkert Bazárban
Soltész Rezső: 80 Karácsony – Szimfonikus karácsonyi koncert

Szeretettel várjuk meglepetés ajándécsomaggal a 65 év feletti, I. kerületi lakcímkártyával rendelkező szépkorúakat!

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
jelentkezés személyesen december 8. és 16. között:
H-Cs: 9–15 óra, P: 9–12 óra

Regisztrációs helyszínek (személyesen):

- I. sz. Idősek Klubja (1015 Budapest, Hattyú u. 16.)
- II. sz. Idősek Klubja (1013 Budapest, Roham u. 7.)
- III. sz. Idősek Klubja (1011 Budapest, Fő u. 31.)
- Gondozási Központ (1013 Budapest, Attila út 8.)
- Budavári Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ (1012 Budapest, Attila út 89.)

A férőhelyek száma korlátozott.

DECEMBER 19., PÉNTEK, 17.00

Az ünnepi készülődés jegyében nagy szeretettel és kis uzsonnával várjuk az I. kerületi családokat egy vidám Iszkiri-koncertre.

Helyszín: Márai Sándor Művelődési Ház

A férőhelyek száma korlátozott, ezért a részvétel regisztrációhoz kötött.

Személyes regisztráció:

Budavári Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ, 1012 Budapest, Attila út 89.

*A Szentháromság téri adventi vásár
és az adventvasárnapi
városházi koncertek részletes
programját lásd az 51. oldalon
és a www.maraikult.hu oldalon!*

PROGRAMAJÁNLÓ

NOVEMBER 25., KEDD		
17.00	Emlékezzünk Borsos Miklósrá	Borsos Miklós Emléklakás
NOVEMBER 26., SZERDA		
18.00	Adventi koszorú-készítő workshop	Virág Benedek Ház
NOVEMBER 27., CSÜTÖRTÖK		
10.30	Irka kör – Szüretéről és borról szóló versek	Jókai Anna Szalon
19.00	Romantikus Zenei Szalon	Jókai Anna Szalon
NOVEMBER 28., PÉNTEK		
16.30	Petőcz András tárlatvezetése és felolvasása	Várnegyed Galéria
19.00	Márai nyomában II.	Márai Sándor Művelődési Ház
19.00	Kontinensnyi dallam – zenés utazás	Jókai Anna Szalon
NOVEMBER 30., VASÁRNAP		
18.00	Regejáró Misztrál Művészeti Klub	Márai Sándor Művelődési Ház
DECEMBER 2., KEDD		
18.00	Költők, írók Krisztinája 2. rész – Helytörténet Saly Noémival	Márai Sándor Művelődési Ház
18.30	A művészettörténet magyar mesterei – Madarász Viktor	Jókai Anna Szalon
DECEMBER 3., SZERDA		
18.00	Márai Sándor az ünnepekről – „Töltsd meg a hétköznapiakat ünneppel!”	Márai Sándor Művelődési Ház
17.30	Mexikó – Világjáró előadássorozat	Vízivárosi Klub
18.00	Ünnepváró karácsonyi dekoráció készítése – Horgoló workshop	Virág Benedek Ház
DECEMBER 4., CSÜTÖRTÖK		
18.00	Márai és én – Pszichológiai útmutató Márai gondolataihoz	Márai Sándor Művelődési Ház
18.00	Malko Teatro: Anyám, Marlene – zenés pódiumelőadás	Jókai Anna Szalon
DECEMBER 5., PÉNTEK		
14.00	Karácsonyi asztaldíszkészítő workshop – Szeretet Klub	Márai Sándor Művelődési Ház
16.00	Jókai olvasókör	Márai Sándor Művelődési Ház
DECEMBER 6., SZOMBAT		
10.00	Mikulásünnepség és jégpályaavató	Czakó Sportközpont
18.00	Miklós-nap	Borsos Miklós Emléklakás
DECEMBER 9., KEDD		
18.00	A 12 zord éj – hiedelmek és legendák	Márai Sándor Művelődési Ház
18.00	PetersPlanet Könyvklub – Peru felfedezése	Jókai Anna Szalon
DECEMBER 10., SZERDA		
19.00	A gyertyák csonkig égnek – Márai filmklub	Márai Sándor Művelődési Ház
DECEMBER 11., CSÜTÖRTÖK		
18.00	Kurucz Ádám előadójátéka Máraival	Jókai Anna Szalon
DECEMBER 12., PÉNTEK		
17.00	Petőcz András: Ismeretlen nyelven – Finisszázs	Várnegyed Galéria
18.00	Kintsugi workshop	Virág Benedek Ház
19.00	Pribojszki Mátyás Szájharmonika Klub	Virág Benedek Ház
DECEMBER 13., SZOMBAT		
19.00	Zenei fúziók és generációk találkozása	Márai Sándor Művelődési Ház
DECEMBER 16., KEDD		
17.00	Lovász Irén dalolóköre	Jókai Anna Szalon
18.00	Mondj Te is egy verset! – Nagy Gáspár költeményei	Jókai Anna Szalon
19.00	Pál Ferenc atya előadása – Hogyan válhat erőforrássá a múlt?	Márai Sándor Művelődési Ház
DECEMBER 17., SZERDA		
15.00	Időskorúak karácsonya – Soltész Rezső koncert	Várkert Bazár
DECEMBER 18., CSÜTÖRTÖK		
10.30	Irka kör – Télről, karácsonyról és újévről szóló versek	Jókai Anna Szalon
17.00	Adventi hangoló – Rák Kati koncertje	Jókai Anna Szalon
DECEMBER 19., PÉNTEK		
14.00	Karácsonyi dalkoszorú Popovics Emesével – Szeretet Klub	Márai Sándor Művelődési Ház
17.00	Iszkiri zenekar – Ünnepi gyermekkoncert	Márai Sándor Művelődési Ház

**ADVENTI VÁSÁR,
SZENTHÁROMSÁG TÉR**

NOVEMBER 28.

9.00 | Az adventi vásár ünnepélyes megnyitója
Böröcz László polgármesterrel

NOVEMBER 30.

15.00 | A Vox Hungarica Női Kar adventi koncertje
15.30 | A budakalászi Német Nemzetiségi Alpenrose
Tánccsoport műsora
16.00 | Az első adventi gyertyagyújtás

DECEMBER 7.

15.00 | A Budavári Általános Iskola műsora
15.30 | Budavári Evangélikus Gyülekezet Gospel
Kórusának műsora
16.00 | A második adventi gyertyagyújtás

DECEMBER 12.

17.00 | A Kosztolányi Dezső Gimnázium műsora

DECEMBER 14.

15.00 | A lengyel és örmény nemzetiség előadása
15.30 | Lukács Tibor koncert: Adventi gyöngyszemek
16.00 | A harmadik adventi gyertyagyújtás

DECEMBER 21.

15.00 | A Musica Historica Zenekar koncertje
16.00 | A negyedik adventi gyertyagyújtás

DECEMBER 27.

15.00 | Pribojszki Mátyás és Horváth Ákos koncert

DECEMBER 28.

15.00 | A bolgár nemzetiség műsora

DECEMBER 31.

15.00-18.00 | Dj Offen szilveszteri buli hangoló

Az I. kerületi állandó lakcímmel rendelkező lakosok számára a vásárban minden termékre, ételre és italra **30% kedvezményt** biztosítunk. A kedvezmény igénybevételéhez szükséges információk és regisztráció: www.maraikult.hu

**CZAKÓ UTCAI SPORT-
ÉS SZABADIDŐKÖZPONT**

DECEMBER 6.

10.00-12.00 | Mikulás-ünnepség és jégpályaavató

VÁRKERT BAZÁR

DECEMBER 17.

15.00 | I. kerületi időskorúak karácsonya
Soltész Rezső: 80 Karácsony – Szimfonikus koncert

**MÁRAI SÁNDOR
MŰVELŐDÉSI HÁZ**

DECEMBER 19.

17.00 | Gyermekes családok karácsonya
Iszkiri Zenekar ünnepi gyermekkoncertje

BUDAVÁRI VÁROSHÁZA

NOVEMBER 30.

17.00 | Kicsi gyermek látni jertek pásztortársak -
ünnepi gyertyagyújtás és előadás

*A Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola növendékei,
hangszeres tanárai és Gaudete gyermekkara*

DECEMBER 7.

17.00 | Népek karácsonya - ünnepi gyertyagyújtás
és előadás

✧ Hegyi Barnabás
✧ A Budapesti Kórus
✧ A Mátyás-templom Zenekara

DECEMBER 14.

17.00 | Dormi Jesu - ünnepi gyertyagyújtás
és karácsonyi dalest

✧ Szutrély Katalin - szoprán
✧ Somlai Petra - fortepiano
✧ Móré László - brácsa

DECEMBER 21.

17.00 | Baranyay – Bogányi - ünnepi gyertyagyújtás
és zongorakoncert

✧ Baranyay László
✧ Bogányi Gergely

I. KERÜLETI

IDŐSKORÚAK KARÁCSONYA

A VÁRKERT BAZÁRBAN

Soltész Rezső: 80 Karácsony Szimfonikus karácsonyi koncert

2025. DECEMBER 17. (SZERDA) 15.00
VÁRKERT BAZÁR | BUDAPEST, YBL MIKLÓS TÉR 2-6.

Szeretettel várjuk meglepetés ajándécsomaggal
a 65 év feletti, I. kerületi lakcímkártyával
rendelkező szépkorúakat!

JELENTKEZÉS ONLINE

regisztracio@maraikult.hu

JELENTKEZÉS SZEMÉLYESEN

December 8. és 16. között.

H-Cs: 9-15 óra, P: 9-12 óra

REGISZTRÁCIÓS HELYSZÍNEK

I. sz. Idősek Klubja (1015 Budapest, Hattyú u. 16.)

II. sz. Idősek Klubja (1013 Budapest, Roham u. 7.)

III. sz. Idősek Klubja (1011 Budapest, Fő u. 31.)

Gondozási Központ (1013 Budapest, Attila út 8.)

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött!

A férőhelyek száma korlátozott.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

